

HELU IONESCU

NE ÎNCREDERE
ÎN FOISOR

piesă în trei acte

TIMPUL ȘI LOCUL

Sînt oameni și întîmplări din lumea capitalistă. Totul se petrece după 29 de ani de la cel de-al doilea război mondial, într-una din țările acestei lumi, țară fostă beligerantă. Trei nopți consecutive, în orașul cel mai pașnic al acestei țări. Strada cea mai pașnică din acest oraș. De fapt, o alee: mărginită de arbori maturi, vreo zece case pe dreapta, cam tot atîtea pe stînga. Case cu parter și etaj. Un fel de vilioare, în stiluri incerte, totuși simpatice, ridicate și stăpînite de profesori, medici, ingineri — intelectuali pașnici, care s-au zbatut să-și creeze, fiecare după gustul lui, un colț liniștit. Numărul 11. Gard de fier forjat, suprapus pe un zid de piatră. Împreună, înseamnă o îngrăditură de o înățime apreciabilă. Pînă la casă, vreo 15 m de teren, acoperiți de tufe și cîțiva copaci stufoși, iederă abundentă pe ziduri; totul într-o sălbăticie intenționată, pe gustul proprietarului, un profesor pensionar. Tot datorită gustului său, mai are casa ceva care o distinge: un foișor. Înghițit complet de acoperișul enorm de țigle roșie învechită, ar fi de neobservat dacă, sub fereastra boltită, n-ar avea un balcon din lemn sculptat, înnegrit de timp. Ca să ajungi sus, la foișor, trebuie să urci o scară, bineînțeles de lemn, bineînțeles sculptată — gustul proprietarului. De fapt, în totul, casa are o notă personală plăcută.

Foișorul surprinde. Nu-i o simplă mansardă, înjghebată în pod. Desigur, nici un vast apartament. Doar o cameră, o chicinetă și o sală de baie. Dacă însă ar trebui de ales între apartamentele mari, complete, de jos, și foișorul acesta, nimeni n-ar ezita. Foișorul te cucerește. E greu de stabilit de ce. Poate fiindcă nu are nimic obișnuit: totul asimetric, niște în pereți, podeaua își schimbă nivelul cînd nu te aștepți, la fel plafonul. E o încăperu vastă și, paradoxal, intimă. Ușile spre chicinetă și baie sînt aproape de neobservat.

Totul se va petrece în holul casei și în foișor. Decorul va înfățișa deci tocmai aceste două încăperi. Înălțimea scenei va trebui împărțită în două. O scară pornește din hol și urcă pînă în foișor. Foișorul este deasupra holului ca nivel, dar fiind mai în profunzimea scenei, se suprapune apartamentului locuit de Farmacist și soția sa, doamna Celia, și camerei locuite de Profesor.

Holul se caracterizează prin uși, multe uși, mai precis cinci. Una, pe care de acum înainte o vom denumi principală, corespunde intrării casei și se află în dreapta. În fund, două uși, una spre apartamentul Farmacistului, cealaltă spre camera Profesorului. În stînga, alte două uși: a domnișoarei Belous și, mai în fund, aproape sub scară, a Mariei. Mobilier necesar pentru hol: doar o măsuță, cu un telefon.

Foișorul are în fund o fereastră largă și o ușă care dau spre balconuș, după cum am spus, de lemn. O ușă spre baie, alta spre chicinetă. Nu-i necesar să fie vizibile. Mobilier: un pat, un dulap, o masă, două scaune, un cuier și orice obiect considerat a fi de efect straniu.

Scara care duce la foișor este ridicată în volumul holului și, cînd i se va alege locul și forma, trebuie ținut seamă că pe treptele ei se vor întîmpla lucruri importante.

PERSONAJELE:

Profesorul
 Maria
 El
 Domnișoara Belous
 Farmacistul
 Celia
 Hoțul de antinevralgice sau
 personajul cel mai inteligent
 Agentul I — agresiv
 Agentul II — cu tact
 Colonelul

A C T U L Î N T Î I

La ridicarea cortinei, în scenă domnește obscurul. Sus, în foișor, o siluetă nedeslușită, o umbră poartă cercetător, peste tot, fasciculul unei lămpi de buzunar. Se aud bătăi puternice jos, în ușa principală. Lumina lanternei se stinge, umbra din foișor se contopește cu întunericul, dispare. În hol, intră Maria; aprinde lumina, ascultă bătăile, dar nu se duce să deschidă. Intră și Profesorul.

PROFESORUL: A bătut cineva, nu?

MARIA: Parcă!

PROFESORUL: De ce n-ai deschis?

Plouă cu găleata.

MARIA: Nu eram sigură.

(Se aud din nou bătăi.)

PROFESORUL: Nu mai încape îndoială, deschide, Mario!

MARIA: Îmda, este cineva. (Face câțiva pași, se oprește.) La ora asta? E zece trecute. Cine poate veni la ora asta?!

PROFESORUL (muștrător): Ți-e frică, Mario, lasă, deschid eu.

MARIA: Vai de mine, nu se poate, domnule Profesor, deschid eu. (Întinde mâna spre cheie, când lumina unui fulger albește totul; imediat se rostogolește asurzitor tunetul. Maria, speriată, trage mâna înapoi, țipă. Profesorul ride.) Nu rîdeți, domnule Profesor, nu poți să știi cine-i dincolo de ușă.

PROFESORUL: Cineva de-ai casei, Mario, altfel nu intra, poarta este doar încuiată.

MARIA (se luminează, îi este rușine de frica ei): Nu mi-a trecut prin cap. (Cu ciudă.) Și doar eu am încuiat-o! (Scuză.) Cum să nu-ți fie frică, de când cu... (Gest spre foișor, întrerupt de alte bătăi în ușă, mai puternice de astă dată.)

PROFESORUL (strigă spre ușă): Acum, acum! (Mariei.) Deschide odată, ții omul în ploaie!

MARIA (strigă și ea): Acum, acum! (Bombănește, are îndoieli.) Parcă s-au întors toți ai casei... (Deschide ușa, tresare.) Hii! (Intră El. Maria face un pas înapoi. El s-a oprit în prag. Imbrăcat cu un raglan ud de ploaie, are o valiză în mână. Își scoate pălăria, o scutură de apă.)

EL: Splendidă furtună! Tata Noe poate fi invidios. Bună seara!

PROFESORUL: Bună seara.

MARIA (cam bilbiit): Bună seara.

EL: Mi s-a spus... (Iar o lumină orbitoare și un tunet asurzitor. Bineînțeles, Maria tresare și aproape țipă. Calm. El se întoarce și închide ușa. Zgomotul ploii se pierde.) Mi s-a spus că pot găsi aici o cameră de închiriat.

MARIA (răsuflă ușurată): Aaa, pentru cameră!

EL: Deci, am nimerit bine.

MARIA (a căpătat glas): Da, ați nimerit bine, se poate spune și așa.

PROFESORUL: Mario!

EL: Pe bezna de-afară, mi-a fost greu.

PROFESORUL (amabil): Bine că, pină la urmă, ați ajuns... Eu... (șovăie) într-adevăr, așa avea ceva de închiriat. Cine v-a informat?

EL: La restaurantul gării, am auzit o discuție... Și-am citit și un anunț, scris de mână; era lipit pe un zid.

PROFESORUL: Da, eu am lipit vreo câteva anunțuri. Sînt pensionar și chiria mi-ar fi binevenită.

EL: Înțeleg. Pot să văd...

PROFESORUL (*intrerepe, grav*): În gară, la restaurant, ați auzit... tot ?

EL : Ce anume „tot” ?

PROFESORUL (*încurcat*): Tot ce spun nou oamenii aici.

EL : Mi-a atras atenția doar ce mă interesează : un acoperiș sub care să mă pot adăposti. (*Neliniștit.*) Mi-a luat-o cineva înainte ?

MARIA (*cu subînțeles*): Nu, nimeni !

PROFESORUL : Mario, vezi-ți de-ale tale, încuie ușa și poți să te culci. Pe domnul îl conduc eu.

MARIA (*bombănitul ei*): Bine, bine, numai că, dacă n-o să-i placă, cumva, iar trebuie să descui.

PROFESORUL (*sever*): Mario !

EL : Nu-s pretențios. N-am nevoie decât de un acoperiș, un pat și ceva mai greu de găsit : puțină liniște.

MARIA : Ați nimerit bine, domnule, la noi, acum e liniște, liniște de mormint, mai ales la el.

PROFESORUL (*sever*): Mario ! (*Îi explică Lui, zîmbitor.*) Înainte, în camera despre care e vorba, a stat un tînăr care a fost foarte gălăgios.

MARIA (*nu se poate abține*): E bine spus „a fost” foarte gălăgios.

PROFESORUL (*iritat*): Mario, era vorba să încui și să ne lași.

MARIA : Încui. (*A ajuns lângă ușa, tresare, aproape țipă.*) Cheia ! Cheia de la poartă ! (*Către El.*) Cum ați intrat ? !

EL (*ride*): Aaa, cheia ! Aș putea să mint, spunîndu-vă pur și simplu c-am găsit poarta deschisă. În realitate, s-a întîmplat altceva : poarta era închisă, zidul prea înalt pentru a fi sărit, sonerie nu aveți, ploua teribil, sînt străin de oraș, n-aveam nicăieri unde să mă duc, și-atunci, a trebuit să descui poarta cu asta. (*Ridică mîna, în care are o sîrmă îndoită.*) O bucată de sîrmă pe care am scos-o din gardul unui vecin. (*Explică, zîmbitor.*) În tinerete, am fost un timp lăcătuș. (*Aruncă sîrma lângă ușa.*) Mîine o pun din nou în gardul vecinului. (*Mariei.*) Nu vă deranjați, plouă prea tare ; de altfel, poarta am închis-o la loc. (*Profesorului.*) Aș putea să văd camera ?

PROFESORUL (*iese din uluială*): Desigur...

MARIA (*cu teamă, dar și devotament, prevenitoare*): Eu... rămîn aici.

PROFESORUL : Ți-am spus, poți să te culci.

MARIA : Mai bine aștept, poate mai este nevoie de ceva.

PROFESORUL : Să mergem, domnule. (*Semn spre scări, spre foisor.*)

EL : Aa, sus !

PROFESORUL : Sus. Este un fel de foisor, sub acoperiș. Așa-i spun eu, foisor. Nu, nu spuneți nimic înainte de a-l vedea ! Sînt sigur că o să vă placă ! Aici, jos, sînt apartamente mari, complete, nici unul însă n-are farmecul foisorului. Dacă aș avea de ales, eu unul n-aș sta la îndoială. Veniți ! (*Urcă sprinten cîteva trepte.*)

EL : Atunci, de ce-l închiriați, de ce nu-l folosiți dumneavoastră ?

PROFESORUL (*se oprește*): Am și eu anii mei, domnule, am și eu anii mei. Mi-ar fi greu să urc mereu scara. Obosesc, obosesc repede. (*Continuă să urce treptele, dar, încet, bătrînește. Se mai oprește, se întoarce spre El, continuă să-i vorbească.*) Și scara a îmbătrînit. Scîrțîie. A îmbătrînit și ea. Am îmbătrînit amîndoi, scîrțîim amîndoi.

(*El are un început de rîs ; Profesorul se întoarce mirat, întrebător.*)

EL (*se justifică*): Vorbiți de scară, parcă ar fi o femeie.

PROFESORUL (*se oprește*): Cum, domnule ? Precizați.

EL : Sentimental, tandru...

PROFESORUL (*deodată înveselit*): M-ați prins. Mi-e dragă, domnule, mi-e dragă. Toată casa asta mi-e dragă. Este creația mea. Ridicată după planurile mele. Am avut cîndva visuri de arhitect. Visurile de om liniștit și puțin speriat de lume, și așa a apărut dumneacîi. Ai spus bine, domnule, ai spus bine, e ca o femeie care te cuprinde cu dragoste. Te liniștește și capeti încredere. O să vă simțiți bine, domnule. Toți care au fost primiți de ea s-au simțit bine.

MARIA : L-ați uitat pe Cirin, domnule profesor !

PROFESORUL : Nu, nu l-am uitat. Chiar și domnul Cirin s-a simțit bine, Mario, cu toate că părea un om căruia nu putea să-i placă felul nostru de trai. Era și foarte tînăr, Mario, nu trebuie uitat. Celor tineri le place să zburde. E firesc ! Dar sînt convinși, și domnul Cirin s-a simțit bine aici. (*Au ajuns pe platforma de la ușa foisorului.*) M-am luat cu vorba și am uitat cheile. Mario, ești bună, sînt lângă ușa, în cui...

(*Maria se îndreaptă spre ușa principala, în ușorul căreia este bătut un cui, de care atîrnă o verigă cu cîteva chei.*)

EL : Foișorul nu are ferestrele spre un balconaş de lemn ?

PROFESORUL : Ba da.

EL : Cînd am venit, am văzut lumină.

PROFESORUL (*zîmbește*) : Vi s-a părut, n-avea cine să intre.

(*El apasă pe clanța ușii foișorului, care se deschide. Profesorul și Maria — mai ales ea — rămîn încremeniți.*)

PROFESORUL (*iși revine primul*) : Mario, ai umblat tu pe aici ?

MARIA : Păcatele mele, asta îmi mai trebuia ! (*Constată, sperîindu-se și mai tare.*) Cheia e aici, domnule profesor !

EL : Înseamnă că au mai trecut pe aici și alții care, în tinerețe, s-au ocupat de lăcătușerie.

PROFESORUL : Mario, poate, totuși, cînd ai făcut curățenie...

MARIA : Vai de mine, domnule Profesor, știți prea bine, eu, de cînd...

PROFESORUL (*aspru*) : Mario !

MARIA (*alt ton*) : ...de cînd s-a mutat domnul Kirin, n-am mai pășit pe sus.

PROFESORUL : Atunci, tot eu oi fi uitat-o. Ți-am spus, domnule, am îmbătrînit. (*Intră în foișor, aprinde lumina.*) Poftim !

EL (*s-a oprit în pragul ușii, privire cercetătoare în jur, admirativ*) : Ooo !

PROFESORUL (*mîndru*) : Am avut dreptate ?

EL : Nu mă așteptam.

PROFESORUL (*cu voie-bună*) : V-ați închipuit, probabil, c-am să vă vir într-o mansardă prăpădită.

EL : Mărturisesc, cam așa ceva.

PROFESORUL (*vesel, animat*) : Nu-i nimic, nu-i nimic, nu sinteți primul. Și încă n-ați văzut totul ! (*Deschide o ușă aproape de neobservat.*) Priviți aici ! O mică sală de baie.

EL : Îmi doream un duș, mai mult chiar decît un pat.

PROFESORUL : Și aici (*deschide o altă ușă*), o chicinătă.

EL (*exagerează, ca să-i facă bătrînului plăcere*) : Ooo, un adevărat apartament ! (*Privește iar în jur.*) Și foarte, foarte intim !

PROFESORUL : Sinteți căsătorit ?

EL (*ezitare repede învinsă*) : Nu, singur.

PROFESORUL : Lăsînd la o parte modestia, domnule, crede-mă cînd îți spun : pentru un om fără familie, foișorul ăsta înseamnă raiul...

EL : ...la șase metri de pămînt.

(*Rid amîndoi, spre surprinderea totală a Mariei, care, de jos, nu a auzit decît hohotele.*)

PROFESORUL : Exact, la șase metri de... (*Deodată, grav.*) De unde știți că sint exact șase metri ? !

EL (*dezinvolt*) : În tinerețe, am fost un timp topometru, mi s-a format ochiul.

PROFESORUL (*explicația nu l-a scos complet din surpriză*) : Aha ! (*Iar vioi.*) Va să zică, vă place ?

EL : Nu mai am cam de mult adăpost. Încep să cred că pentru mine s-a întors iar roata.

PROFESORUL (*într-un fel, solemn*) : Domnule, sincer vă doresc să vă meargă bine în casa mea, sincer vă doresc !

EL : Mulțumesc, nu mi-ar strica. (*Tou de glumă.*) În sfîrșit, drumul meu s-a intersectat din nou cu cel al norocului. În ultimul timp, bănuiam foarte serios că noi doi, norocul și eu, folosim străzi paralele. Evenimentul trebuie sărbătorit ! (*În continuare, se va purta firesc, de parcă, cel puțin, s-ar fi născut în casa Profesorului. Pentru început, deschide un dulap.*) Probabil, aici pot fi găsite două pahare. (*Într-adevăr, a găsit două pahare.*) Domnule Profesor, vă rog să-mi dați o mîină de ajutor. Cît spāl eu paharele, deschideți dumneavoastră valiza mea — poftim cheia — o să găsiți ceva pasionant înăuntru !

PROFESORUL : Am înțeles, am înțeles, se poate să nu vă sar în ajutor ?

EL : În prima zi, chiriașii și proprietarii se înțeleg perfect ; e o observație de-a mea ! (*A dispărut în bucătărie, cu cele două pahare în mîină.*)

PROFESORUL (*deschide valiza, din care scoate o carte, apoi altele ; dezamăgit*) : Aici nu sint decît cărți.

EL (*intră, se îndreaptă direct spre dulap, de unde scoate un servet, cu care începe să șteargă paharele spălate*) : „Istoria civilizației“, în 12 volume.

PROFESORUL (*citește pe o copertă, la întîmplare*) : Da, „Istoria civilizației“ !

EL : Pentru dumneavoastră, voi deschide volumul I ! (*Sub privirile stupefiate ale Profesorului, cu gesturi de prestidigitator, ia un volum, deșurubează un mic capac și, din volumul-bidon, umple cele două pahare.*) În sănătatea dumneavoastră, domnule Profesor !

PROFESORUL (*ride*) : Domnule, m-ai cucerit ! Mulți an !

EL : Vă rețin urarea, îmi convine, am ambiția să trăiesc cît mai mult.

(*Rid, dau paharele peste cap. Profesorul se schimbă la față. Jos, Maria a auzit risetele și dă semne de neliniște ; se hotărăște și, greoi, începe să urce scara.*)

EL : Interesantă Istoria asta a civilizației, nu, domnule Profesor ?

PROFESORUL : Interesantă, dar te arde, domnule, te arde !

EL : Prima impresie. *(Vrea să umple din nou paharul Profesorului.)*

PROFESORUL : Nu, mulțumesc. Pentru mine e destul !

EL : Se poate, domnule Profesor, tocmai dumneavoastră să nu respectați programa analitică ? ! Capitolul introductiv trebuie neapărat epuizat la prima oră.

PROFESORUL : Eu, domnule, sînt un element disciplinat. *(Întinde paharul să-i fie umplut.)* Ultimul pahar, pentru venirea duminică și pentru... *(solemn)* noroc în casă nouă ! *(Duce paharul la gură, dar se oprește ; a văzut-o în sfîrșit pe Maria, care — ajunsă în fața ușii foisorului — îl privește și clatină din cap muștrător. Profesorul, brusc, fără chef.)* Maria ! Intotdeauna femeile te trezesc la realitate.

EL *(spontan, simpatic)* : Iertați-mă, doamnă Maria, potfiți înăuntru. În două clipe am mai spălat un pahar, în tinerețe am fost un timp chelner. Potfiți !

MARIA : Eu acolo nu calc ! *(Profesorului.)* Nu-i bine, domnule Profesor ! Tocmai în camera lui să petreceți ? Și domnului, de ce nu-i spuneți ? Mă iertați, domnule Profesor, și tăcerea poate fi minciună. Nu vă supărați, eu...

PROFESORUL *(pune paharul pe masă)* : Nu mă supăr, Mario, ai dreptate. Coboară, vin și eu îndată ! Singur sau cu domnul. După cum va voi.

(Maria coboară. Profesorul închide ușa ; grav, se întoarce spre EL.)

EL : Domnule Profesor, eu unul n-am înțeles nimic.

PROFESORUL : N-aveți cum, e imposibil de înțeles, totul depășește obișnuitul. Maria avea dreptate, domnule, sînt un impostor.

EL : Domnule Profesor...

PROFESORUL : Nu, nu, așa este, n-am fost cinstit cu dumneata, nu te-am avertizat ce este cu foisorul meu. Cinstit ar fi fost să-ți spun de la început : nu mai poate fi închiriat.

EL : M-aș fi mirat să meargă lucrurile bine pînă la capăt. De un timp, cînd e vorba de ghinion, realizez performanțe uluitoare. Și, din curiozitate, de ce nu se poate, domnule Profesor ? Încă nu s-a mutat vechiul locatar ? Văd lucruri.

PROFESORUL : Nu, el... s-a mutat. Lucrurile, într-adevăr, au rămas... sînt ale lui, adică... au fost...

EL : Iar nu înțeleg.

PROFESORUL : Foisorul meu a fost refuzat de cinci persoane care n-aveau deloc casă. Și-aveau oamenii dreptate.

EL : Dumneavoastră le dați dreptate ? !

PROFESORUL *(ostează)* : Eu ! Și-ți voi da și duminică. Știu că voi fi refuzat și a șasea oară. Și a șaptea, mereu.

EL *(începe să-și recapete buna dispoziție)* : Nu vă pripiți, dacă depinde de mine...

PROFESORUL : Nu te pripi dumneata ! Uite despre ce-i vorba, ultimul locatar al foisorului meu, tînărul acela petrecăreț, zgomotos, de care-ți vorbeam, a fost omorît.

EL : Păcat !

PROFESORUL *(ostează)* : Da, bietul băiat !

EL *(își continuă ideea)* : Păcat, ar fi putut fi omorît într-un apartament de trei camere. Se putea să nu fiu eu ghinionist ? !

PROFESORUL *(face ochi mari)* : Ce spui dumneata ? !

EL : Am glumit, domnule Profesor. Sînt totuși bucuros. Foisorul este exact ce-mi doresc : un colț liniștit. Cu faima sinistrală pe care o are, va fi ocolit de toată lumea. Foarte bine ! Sînt cam bolnav, obosit, am de terminat o lucrare, într-un cuvînt, am nevoie de liniște. Fostul locatar mi-o va asigura. Amabil din partea lui ! Rareori morții sînt utili. Cel despre care vorbim, Cirin, pentru mine cel puțin, este mai folositor în starea actuală decît dacă ar fi rămas în viață. Mi-a cedat apartamentul, îmi creează condiții de lucru, un cadavru pur și simplu îndatoritor.

PROFESORUL : Domnule, dumneata ești formidabil ; cinic, totuși formidabil !

EL : Nu trebuie să mă măguliți, domnule Profesor, în nici un caz nu mă răzgîndesc, rămîn în foisor ! Propun să-l lăsăm în pace pe binefăcătorul meu și să revenim la... istoria civilizației.

PROFESORUL : Păcat că un om ca dumneata nu respectă deloc pe cei pierduți. Ce înseamnă să fii tînăr, nu înțelegi moartea. Și-o disprețuiești. Tîrziu, cînd începi să fii vecin cu ea, cum sînt eu, de exemplu, o privești altfel. Incepi să o respecti, din ce în ce mai mult, pînă dai în frică.

EL : M-ați înțeles greșit, domnule Profesor, nu fac discriminări. Nu disprețuiesc moartea, dacă vreți, putem să știm bem în sănătatea ei.

PROFESORUL *(il privește un moment uluit, apoi își bea rebede paharul și îl întinde din nou)* : Mai toarnă, domnule, o dată și bea, că acuși mai spui ștălele !

(*El rîde, umple paharele, mai sorb cîte o gură. Profesorul privește fața deschisă, zîmbitoare, a Lui și începe să rîdă și el. Ciocnesc, beau și rîd, molipsitor, unul de la celălalt. Maria a urcat iar scara și, pentru a doua oară, rămîne stupefiată. Profesorul se întoarce, o vede și izbucnește și mai tare în rîs; printre hohote, o invită.*)

PROFESORUL: Hai, Mario, vino să studiezi istoria civilizației cu noi!

MARIA (*muștrătoare*): Domnule Profesor!

PROFESORUL: Vino, i-am spus.

MARIA: Tot?

PROFESORUL: Tot, Mario.

MARIA: Și rămîne?!?

PROFESORUL: Rămîne, Mario, cum să nu rămînă, foisorul meu...

MARIA (*tot neconvinsă*): Chiar rămîneți, domnule?

EL: Rămîn, nu mă interesează decît liniștea.

PROFESORUL (*limbut*): O veți avea cu siguranță. Pot susține că orașul nostru este cel mai liniștit oraș al țării, strada noastră cea mai liniștită din oraș, și casa mea cea mai liniștită de pe această stradă. Nu, Mario?

MARIA (*tot nu a intrat în foisor*): De la plecarea domnului Cirin...

PROFESORUL (*iritat*): Cirin, mereu Cirin! Nu-l poți uita odată?

EL: Încep să regret că nu l-am cunoscut.

PROFESORUL: Ooo, nu ți-ar fi plăcut! Dumneata ești un om care iubești liniștea, el era un zurbagiu.

MARIA: Înainte de a dispărea, se liniștise băiatul, se cumințise chiar de tot.

PROFESORUL (*acceptă*): Îmda!

MARIA: Presimțea el ceva...

PROFESORUL (*nervos*): Ce să presimțea, îi venise mîntea la cap. Tot tînetul ăsta zănic, de la o vreme, se cumințește.

MARIA: A fost prea tîrziu, nu i-a mai ajutat.

EL: Și ceilalți locatari, sper...

PROFESORUL: Nici o grijă! Miine vi-i prezint. În apartamentul de sub foisor, locuiește un farmacist cu soția...

MARIA: Doamna Celia.

PROFESORUL: Oameni cuminți, poate chiar puțin posaci...

MARIA: Doar domnul Farmacist, doamna Celia — dimpotrivă. Cel puțin înainte de a se întîmpla cu domnul Cirin, era foarte veselă. Cînta tot timpul.

PROFESORUL: Da, doamna Celia are o voce frumoasă. Probabil, a impre-

sionat-o moartea lui Cirin. Este o femeie sensibilă.

MARIA: Și frumoasă! Păcat cînd o femeie tînră și frumoasă nu mai cîntă.

PROFESORUL (*evident, vrea să abată discuția*): În sfîrșit, tot jos, s-a mutat de curînd o tînră, domnișoara Belous. Foarte cumințe, o să vă deranjeze mai puțin decît noi toți la un loc.

EL: Sper, deși nu prea am încredere în tinerele foarte cuminți care s-au mutat de curînd!

PROFESORUL (*zîmbind*): Vă puteți face gînduri, domnule, domnișoara Belous e frumoasă, aproape ca doamna Celia. Două femei tinere și frumoase, în același timp și sub același acoperiș, fac un motiv serios de îngrijorare.

MARIA (*întepată*): Noroc de mine, domnule Profesor, sînt prea bătrînă și prea urîtă pentru a mai face vreo grijă cuiva. (*Coboară scările, vădit ofensată.*)

PROFESORUL (*a ieșit în capul scărilor, strigă după ea*): Maria, nu te supăra, Maria! (*Maria nu răspunde, nu se întoarce; ajunsă în hol, intră în camera ei. Profesorul se înapoiază în foisor; rîzînd.*) În privința frumuseții și a vîrstei sînt susceptibile pînă la moarte. (*El umple din nou paharele.*) Mi-ai pus gînd rău.

EL: Spuneți-mi, domnule Profesor, lucrurile de aici sînt ale lui Cirin?

PROFESORUL: Da, mă voi îngriji să fie luate; chiar miine dimineață.

EL: A, nu, nu-i nici o grabă!

PROFESORUL: Să nu vă incomodeze.

EL: Dimpotrivă. Eu, în afară de valiza aceea, în care ați văzut ce este, nu am nimic. Tocmai voiam să vă rog, dacă patul, masa și un scaun ar mai putea fi lăsate, mi-ați face un mare serviciu. Un timp, pînă reușesc să-mi adun de toate. Bineînțeles, asta înseamnă un plus la chirie.

PROFESORUL: Lasă, domnule, nu asta-i problema. (*Cumpănește un timp, apoi întrebă brusc, direct.*) Chiar aveți de gînd să dormiți în patul „lui”?

EL: Nu! Nu înainte de a face o baie.

PROFESORUL: Vă admir singele rece. De altfel, să știți, Cirin n-a fost ucis aici, în foisor, nici în casă, ferească Dumnezeu! Nu știu dacă ați observat, la capătul străzii, pe stînga, la vreo sută de metri de aici, este un maidan. Înainte erau ridicate case frumoase acolo. În timpul războiului au fost bombardate. Acolo, pe maidan... (*Metodic.*) Dar să-ți spun de la început.

EL (cască : *luptă între politete și plicti-seală*) : Cum credeți, eu, între timp, aș vrea să fac un duș. Sper să nu vă supere! Las ușa deschisă și v-aud.

PROFESORUL : Da, da, e foarte bine așa !

EL (*dându-i un volum-bidon*) : Și nu vă sfițiți! (*Se îndreaptă spre baie, dispă-re. Se aude apa curgând.*)

PROFESORUL : Dumneata folosești apa, iar pe alții îi îndemni la...

EL (*scoate doar capul pe ușă*) : Întotdeauna am folosit apa doar pentru uz extern! (*A dispărut, i se aude doar vocea.*) Puteți începe, domnule Profesor, vă ascult.

PROFESORUL : Cirin ducea o viață foarte dezordonată. De asta nu reușea să fie prieten cu nimeni din casă...

EL (*i se aude doar vocea, din baie*) : Cu excepția soției Farmacistului.

PROFESORUL (*surprins, ezită, acceptă*) : Da, e drept, ea reușea oarecum să-l îmblinzească. Și, cum spuneam, cu felul lui de a fi, absențele de acasă, de o zi sau chiar mai multe, erau firești, nici nu le luam în seamă. De la o vreme însă, în foisor rămânea lumina aprinsă în continuare, chiar și ziua. Și ne-am mai dat seama că nimeni dintre noi nu l-a mai văzut de mult.

EL : Avea relații multe, așa ați spus, nu l-a căutat nimeni ?

PROFESORUL : Nu, înainte de a dispărea, brusc și neașteptat, se liniștise; chiar bine de tot. Părea că-și rupsesse toate relațiile. Era de nerecunoscut. Poate îi venise mintea la cap sau, poate — vorba Mariei —, presimțea ce-o să se întâmple. A fost singura lui liniște. Liniștea lui, dinaintea furtunii lui. (*Filozofic, cu mâna pe pahar.*) Eu socotesc moartea ultima furtună a vieții !

EL (*neimpresionat*) : Este aici un săpun, cred că-l pot folosi ! Miine am să-mi cumpăr unul. Pe el, accesoriiile de toaletă nu cred să-l mai intereseze. Și, mai departe ?

PROFESORUL (*un moment, interzis, își revine*) : Am anunțat poliția, au deschis ușa...

EL : Și i-au găsit carcasa sărmanului Cirin, într-o baltă de sînge închegat. Clasic !

PROFESORUL : Nu, nu, deloc clasic, n-au găsit nimic. Totul era în perfectă ordine, ca acum. (*Triumfător.*) Asta dovedește că n-a fost ucis aici ! V-am spus doar.

EL : Poate nici n-a fost ucis. Poate a plecat într-o plimbare mai lungă, o excursie, de exemplu, și se întoarce

exact după ce mă aranjez eu. V-am spus, de un timp, sînt foarte ghinionist.

PROFESORUL : Din fericire...

EL : Pentru el ?

PROFESORUL : Nu, pentru dumneata. Cirin nu se mai poate întoarce. Îți spuneam de maidanul de la capătul străzii; este acolo un beci, în care un timp s-au aruncat gunoaie. Cirin a fost găsit înăuntru. L-am văzut și eu. Era îmbrăcat cu puloverul lui roșu. Parcă înădins, să fie asortat cu petele de sînge.

EL (*scoate doar capul pe ușa băii, spune replica, apoi dispă-re*) : Puloverul roșu ?!

PROFESORUL : Avea el un pulover roșu. Roșu-aprins, obraznic, ne călca la toți din casă pe nervi. De altfel, nu-i stătea rău; cînd aștepta vreo femeie, cu el se îmbrăca. În beci, Cirin stătea întins pe jos...

EL : Asta nu-i sănătos !

PROFESORUL (*bea o gură de brandy, replica Lui i-a uscat gîtul*) : ...cu omoplații și capul rezemat de piatra unui perete. Gîtul și o parte din cap, falca de jos pînă sub nas îi erau înfășurate strîns cu o cămașă, prin care răzbise sîngele. Medicii i-au găsit o singură tăietură, lată doar de un centimetru jumătate, însă mult mai adîncă, despicată, în gît, sub mărul lui Adam. Avea mîinile legate între ele și amîndouă de trup.

EL : Brr !

PROFESORUL : Te cutremuri și dumneata, nu ?

EL : Bineînțeles, am dat drumul brusc la apă rece. Și mirosea ? (*Profesorul nu înțelege, tace.*) Cirin mirosea ?

PROFESORUL : A, Cirin, desigur, trecuse doar atîta vreme.

EL : Și l-au descoperit pe asasin ?

PROFESORUL : Nu, n-au reușit.

EL : Mai au vreme.

PROFESORUL (*straniu*) : Nu se știe ce se va întîmpla pînă la urmă. Nu toți ucigașii sînt descoperiți.

EL : Domnule Profesor, vreți să-mi faceți un serviciu ? Am văzut un garderob, s-ar putea să fie vreun prosop curat pe acolo. Vreți să mi-l dați ? Cirin n-are de ce să fie împotriva. Miine îmi cumpăr și eu unul și i-l înapoiez.

(*Profesorul, iar stupefiat, ascultă totuși, caută într-un dulap, scoate un prosop.*)

EL : Ați găsit ?

PROFESORUL : Da. (*Îi întinde prosopul prin ușa băii.*)

EL: Mulțumesc! Continuați, domnule Profesor!

PROFESORUL: Ce voiam să spun? A, da, puteți fi sigur, bietul Cirin a fost ucis acolo, pe maidan. Aici, nu se putea, ar fi rămas urme.

EL: Poate au fost șterse.

PROFESORUL: Cine ar fi avut curajul? Când ucizi, fugi cât mai departe. Și trupul i-a fost găsit tocmai în beci.

EL: L-a cărat sau l-au cărat.

PROFESORUL: Nimeni n-avea puterea să facă asta! E mai ușor să ucizi decît să ascunzi trupul.

EL: Domnule Profesor, vă mai deranjez cu ceva. Am văzut o pijama pe marginea patului. Dacă sînteți bun, miine îmi cumpăr și eu una.

PROFESORUL (*oftează, resemnat, ia pijamaua de pe pat, i-o întinde prin ușă*).

EL: Mulțumesc! Va să zică, sînteți convins că nimeni n-ar fi fost în stare să ștergă urmele asasinatului și să transporte cadavrul de aici în beci.

PROFESORUL: În nici un caz, un om obișnuit; apoi, chiar dacă i-ar fi rezistat nervii, tot n-ar fi putut: ar fi trebuit să coboare scara, care scîrție groaznic, ar fi trebuit să treacă prin fața ușilor noastre...

EL: În grădină, n-ar fi avut nici o dificultate, e mai sălbatică decît o junglă.

PROFESORUL: Mai este strada!

EL: Cu mulți copaci, destul de umbrită...

PROFESORUL (*triumfător*): Tocmai de aceea, tocmai de aceea! La orice oră, chiar noaptea, se plimbă tineri îndrăgostiți. Probabil nu știți, există în apropiere un cămin de studențe.

EL: Nici chiar îndrăgostiții nu se plimbă dacă e o vreme ca în noaptea asta.

PROFESORUL: Nu, atunci n-a fost o noapte ca asta!

EL (*apare din baie, îmbrăcat în pijamaua lui Cirin*): De unde știți? Nimeni nu știe cînd a fost ucis Cirin. Dumneavoastră, vecinii, n-ați constatat decît că n-a fost văzut de mult și că lumina ardea și ziua în camera lui, nu?

PROFESORUL (*vădit incurcat*): Îmda, asta așa este. N-am de unde ști cum a fost vremea în noaptea aceea.

EL: Sau poate în ziua aceea.

PROFESORUL (*și mai incurcat*): Sau poate în ziua aceea. N-am spus nimic cu certitudine. Poate mă înșel. La anii mei nu-i de mirare. Totuși, i-ai îmbrăcat pijamaua. Credeam că o să te răzgîndești.

EL: Sint comod și n-am o pijama personală, altfel n-o împrumutam. Miine îmi cumpăr una. Oricum, „lui” tot nu-i mai folosește, de obicei ei nu se mai întorc.

PROFESORUL (*suride*): Niciodată!

EL: Nu, „de obicei”. Unii se mai întorc. Cîndva, pe cînd eram încă student, am locuit în gazdă la un bătrîn căruia îi plăcea să cînte la vioară. Mai ales vara, cînd se lăsa seara. Cînta cu geamul deschis. Ieșeam în grădina casei și-l ascultam. Prefera o melodie. Nu pot să o calific frumoașă sau urită: era foarte captivantă, crea atmosferă, te rupea de realitate și te transporta într-o lume necunoscută, stranie, însă foarte liniștitoare. Mie îmi plăcea. Îl rugam adeseori să mi-o cînte. Bătrînul avea cancer, suferea îngrozitor și, într-o dimineață, l-am găsit spînzurat; nu mai putuse să suporte durerile. Cînd l-au îngropat, i-am spus: „Păcat, bătrîne, voiam să-ți mai ascult măcar o dată cîntecul”. Bineînțeles, nu mi-a răspuns. Fusese, în general, un om tăcut. În seara aceea, ca să nu stau singur, mi-am chemat niște prieteni. Am început un pocher. La un moment dat, am făcut o remarcă: „Cam la ora asta cînta bătrînul!” Și, exact în clipa aceea, i-am auzit vioara. Cînta melodia care te transporta într-o lume necunoscută, stranie, însă foarte liniștitoare.

PROFESORUL: Imposibil, nu cred!

EL: Ba perfect posibil. Eram beat criță și sint o fire imaginativă. Ceilalți n-au auzit nimic. V-am indispus, domnule Profesor, cu glumele mele nesărate; vă rog să mă iertați!

PROFESORUL: A, nu, n-are nici o importanță buna sau reaua mea dispoziție. Faci însă impresia unui om care nu are nimic sfînt. Mi-ar părea rău să fie așa. Pentru dumneata!

EL (*pare lovit; după un moment de crispăre, își revine; zîmbește*): Vedeti, ați și început să descoperiți cusururile chirieșului dumneavoastră.

PROFESORUL: Ne înțelegem și calitățile: eu n-aș avea curaj să înnoptez aici, singur, nici măcar o oră.

EL: Am văzut moartea prea de multe ori, domnule Profesor, ne cunoaștem prea bine. Nu mă mai poate impresiona, poate doar moartea mea. (*Este simpatic noul chirieș, dar glumele lui îi dau fiori. Și, culmea, parcă în înțelegere cu el, o cucuvea filfîie din aripi în fața ferestrei foisorului, apoi începe să se vâiete. El, rece.*) O pasăre de noapte.

PROFESORUL (*cercetează întineric de-afară cu înfrigurare*): Unde-i?

EL: S-a așezat pe balustrada balconului.

PROFESORUL: Ne privește. Ar trebui să fugă de lumină!

EL: S-a adăpostit de ploaie.

PROFESORUL: Se vaietă. (*Gîfîind.*)

Semn rău, doamne, semn rău! Așa s-a tot învățat pe aici și atunci, afurisita! (*Brusc, apucă un pahar de pe masă și-l aruncă înspre fereastră. Paharul se lovește de perete, se sparge. Din perete se desprinde o bucată de tencuială. De-afară se aude un filfîit. Profesorul răsufală adînc.*) S-a dus!

EL: Stați prost cu nervii, domnule Profesor, asta-i astenie, sută la sută. Ce-ați avut cu biata pasăre? Dacă n-are zbură și ar accepta să vină în cotetele noastre, bănuiesc că ar fi la fel de folositoare ca oricare găină.

PROFESORUL: Vestește nenorocire!

EL: Nu trebuia alungată. În definitiv, venise la mine. Sper să se reîntoarcă, cu mine o să se împace. Am să-i dau bucățele de piine și mi-o fac prietenă. La mine o să cînte, și la vecini o să facă pronosticuri negre. Nu trebuia alungată, aveam nevoie de ea. Îmi crea atmosferă, alunga lumea, v-am spus că am nevoie de liniște. Dar ce-o fi acolo?! (*Se apropie de peretele ferestrei.*) Destul de interesant! (*Ridică de jos un ciob din sticla paharului spart și începe să desprindă alte bucăți de zugrăveală. Treptat, tapetul dinainte se vede pe o porțiune din ce în ce mai mare. El se oprește, face un pas înapoi, își contemplă isprava și începe să fluiera o melodie veselă. Se întrepruce, se întoarce spre Profesor, care a stat nemișcat tot timpul.*) Ca să spunem așa, domnule Profesor, pata asta de sub tencuială ar putea să fie și de vin roșu! Nu? (*Bătrînul e incapabil să spună ceva. El aruncă ciobul de sticlă pe jos.*) La urma urmei, sînt prea obosit ca să-mi bat capul și cu lucruri care nu mă privesc. Ce-ar fi să ne culcăm, domnule Profesor?

PROFESORUL (*ca trezit din vis*): Să ne culcăm! (*Se îndreaptă spre ușa foisorului.*)

EL: Domnule Profesor! Vreți să-mi spuneți, Cirin vă plătea cu regularitate chiria?

PROFESORUL: Da!

EL: Îmi pare bine, cei de la poliție au să se intereseze probabil dacă cineva din casă avea motive să-l urască. Poate mai beți un pahar, domnule Profesor?

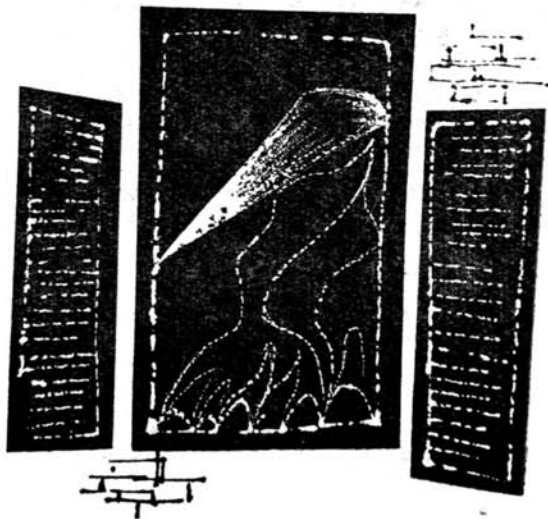
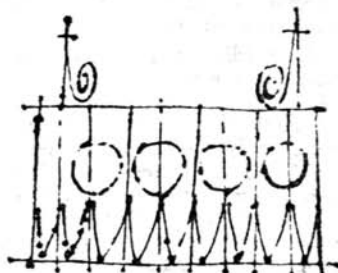
PROFESORUL (*speriat*): Nu, mulțumesc! (*Iese.*)

EL (*din ușă*): Noapte bună, domnule Profesor!

PROFESORUL: Noapte bună! (*Halucinat, coboară scările, intră în camera lui.*)

EL (*închide ușa, își umple paharul, se apropie de fereastră dinspre balcon și închină înspre afară, spre întuneric*): Noapte bună la toată lumea, inclusiv păsărilor din ploaie! (*Bea paharul, stinge lumina și, fără nici o ezitare, se aruncă în patul vechiului locatar. Adoarme imediat. Liniște completă. După un timp, ușa terasei se deschide și o umbră pășește ușor în foisor; traversează camera, este gata să iasă pe ușa dinspre scări, cînd, noul chiriaș se ridică din pat, în capul oaselor, și strigă.*) Fără stafii! Vreau să mă odihnesc! Am nevoie de liniște! (*Umbra a ieșit. Este prea întuneric ca să poată fi distinsă. Coboară în goană scara și intră în camera domnișoarei Belous. Sus, El bombănește.*) Asta-i lipsă de civilizație! (*Se întoarce pe partea cealaltă și adoarme.*)

Cortina

Lumină doar jos, în hol. În foisor nu se distinge nimic. La ridicarea cortinei, în hol se află Profesorul și Maria. Se deschide ușa principală și intră Farmacistul.

FARMACISTUL: Bună seara, domnule Profesor, bună seara, Mario!

MARIA: Bună seara, domnule Farmacist!

PROFESORUL: Bună seara! Tot mai are de gând să plouă?

FARMACISTUL (în timp ce vorbește, se dezbracă de pardesiu, pe care îl pune pe cuierul de lângă ușă): Deocamdată a stat, dar nu pentru multă vreme. Cerul e acoperit de nori groși și negri. Nu scăpăm atât de ușor. De la farmacie și pînă aici, abia am văzut luna o singură dată (zîbind), și nici atunci întregă. Parcă a furat-o cineva!

(Maria și Profesorul rîd. Din apartamentul Farmacistului se aude glasul Celinei. Cîntă ceva vesel. Are o voce frumoasă. Toți trei, Maria, Profesorul și Farmacistul, dar mai ales Farmacistul, tresar. Evident, nu se așteptau. Întrerup orice fel de discuție, ascultă. Farmacistul radiază de fericire. Într-un tirziu, Profesorul.)

PROFESORUL: Doamna Celia!

MARIA: Cîntă iar!

PROFESORUL: Slavă Domnului!

MARIA: Ce glas, ce glas!

(Farmacistul nu se mai poate stăpîni, rîde. Privirea fericită și recunoscătoare îi alargă de la Maria la Profesor.)

MARIA (ridică privirea spre foisor): Oare El aude? (Odată cu această replică, vocea Celinei se estompează, dar nu încetează.) N-a ieșit toată ziua din foisor. Ar trebui să ne ducem să vedem, poate nu se simte bine. Dacă n-aș vedea aici sîrma cu care aseară a deschis poarta, mi-ar veni să cred că am visat.

PROFESORUL: Se odihnește. Era foarte obosit. Și-a găsit, în sfîrșit, un adăpost. Părea fericit. Cred că-i lipsea de mult. Tot timpul mi-a vorbit numai de liniște. Nici nu ne închipuim cît de mulți sînt cei care n-au unde se odihni.

(Farmacistul urmărește discuția Mariei și a Profesorului cu interes crescînd. Fata, departe de a-i mai fi zîmbitoare, s-a înăsprit.)

MARIA: Oricît aș fi de obosită, tot nu m-aș întinde într-un pat în care știu că a dormit un mort.

PROFESORUL: A, el nu-i ca ceilalți, pe el nu-l impresionează lucrurile astea.

FARMACISTUL: Despre cine vorbiți?
 MARIA: Încă nu știți?! Aseară s-a mutat un tînăr în foisor.

FARMACISTUL: I-ați spus întîmplarea cu...

PROFESORUL: I-am spus, dar nu l-a deranjat deloc. Îndrăzneț băiatul, se purta de parcă s-ar fi născut în foisor.

MARIA: Am ajuns să văd și eu un bărbat adevărat. Păcat, acum pentru mine e prea tirziu! (Insufleșită.) Să-l fi văzut, domnule Farmacist, era obosit, murat ca un șoarece, totuși te cercera!

PROFESORUL (rîzînd): Te-ai îndrăgostit, Mario!

MARIA: De ce să ne ascundem, domnule Profesor, are el un farmec al lui...

FARMACISTUL: Eu n-am încredere în tinerii ăștia care își dau aere. Niște băiețandri încrezuți și impertinenți!

PROFESORUL (mirat): Nici nu-l cunoașteți, domnule Farmacist!

FARMACISTUL: Îi știu eu pe toți, o apă și-un pămînt! Îți trebuie imaginație să-i deosebești. Este însurat?

PROFESORUL (încearcă să destindă atmosfera): Nu, e prea vesel.

FARMACISTUL (tot înverșunat): Bănuiam eu! Indivizi de felul ăstuia...

PROFESORUL: Iertați-mă, domnule Farmacist, n-aveți dreptate! Domnul... (Nu-i știe numele, cu privirea caută ajutor la Maria.)

MARIA: Nu-mi amintesc, parcă n-a spus.

PROFESORUL: În sfîrșit, n-are importanță, domnul care s-a mutat sus pare un om la locul lui.

MARIA: Un om foarte detreabă.

FARMACISTUL (ricanează): Foarte detreabă! Nici numele nu și l-a spus. Intră, noaptea, într-o casă străină, se instalează și nici numele nu se deranjează să și-l spună. Un om, într-adevăr, foarte detreabă!

PROFESORUL: A fost o scăpare, era tirziu, vremea aceea groaznică.

MARIA: Era obosit și ud learcă, sărmanul! Se poate întîmpla oricui.

FARMACISTUL : Sînt de aceeași părere, se poate întîmpla, dar nu oricui !

PROFESORUL : N-o să aveți neplăceri din partea lui, vă asigur.

FARMACISTUL : Nu vă pripiți, domnule Profesor, v-amintiți, și Cirin acela făcea la început impresie bună. Și-n realitate, ce era ? Un destrăbălat ! Chefuri, cărți, femei, v-a transformat casa într-un bordel. Trebuie să recunoașteți, acesta e adevărul. Pe dumneavoastră, poate, vă deranja mai puțin, mie însă îmi strica toate nopțile. Totul se petrecea deasupra capului meu.

MARIA : Domnule Farmacist, nu e bine să spuneți toate astea !

FARMACISTUL : Știu, Mario, de morți se vorbește numai de bine, n-am însă chef să începă iar poliția să ne facă vizite.

PROFESORUL : Aș fi vrut și eu să vină în foisor cineva de vîrsta mea sau a dumneavoastră. Este adevărat, tineretea e mai zgomotoasă, dar dacă nimeni n-are curajul ! Foisorul meu, atît de căutat altădată, acum parcă e ciumat.

FARMACISTUL : Veniți la vorba mea, dacă atunci nu-l primeați pe Cirin...

PROFESORUL : Atunci n-aveam de unde ști.

FARMACISTUL : Absolut exact, deci nici acum n-aveți de unde ști ce fel de om ați primit în casă.

PROFESORUL : A, nu, tînărul acesta caută și el liniștea. Și eu nu pot, nu mi-e firea să primesc pe cineva cu neîncredere.

FARMACISTUL : Ce vîrstă are ?

PROFESORUL : Cam 35. Poate ceva mai mult, poate ceva mai puțin.

FARMACISTUL : Domnule Profesor, nu-mi stă în putere să vă impun pe cine să primiți și pe cine nu, în casa dumneavoastră. Rămîn însă la convingerea mea : oamenii de vîrsta asta care nu-s căsătoriți și umblă așa, din casă în casă, trebuie ocoliți. Este adevărat, și eu m-am căsătorit tîrziu, dar eu am trăit războiul ; să nu uităm, acum sîntem în timp de pace. Și-n timp de pace, totul trebuie să fie normal. Indivizi de felul ăstuia tulbură ordinea, și eu îi detest.

PROFESORUL : Domnule Farmacist, din cauza întîmplării aceleia nenorocite, cu Cirin, nu trebuie să-i privim pe toți la fel.

MARIA : Da, nu zău !, prea le vedeți toate în negru !

(Acum, vocea Celinei crește din nou în intensitate. Totodată, și a Farmacistului; furia lui atinge paroxismul. Uocile lor se aud concomitent, cresc în intensitate, paralel, dar în sensuri inverse : a Celinei, din ce în ce mai melodioasă, a Farmacistului, din ce în ce mai răgușită, mai încărcată de ură. Se produce o imbinare uluitoare.)

FARMACISTUL (crescendo, pînă la țipăt) : Probabil, mă considerați un exaltat, nu ? Știu eu ce spun, descrierați de felul...

(Cîntecul Celinei a încetat și, de parcă ar fi fost alimentat de același plămîn, și strigătul Farmacistului a rămas suspendat. Ușa apartamentului lor se deschide și apare Celia. Este într-adevăr frumoasă.)

CELIA : Ce s-a întîmplat ?

FARMACISTUL (brutal) : Ce ți-a venit să cînti ?

CELIA (simplu, firesc, chiar cu inocență) : Am auzit pașii noului chiriaș. Am simțit că, sus, este din nou cineva, din nou viață, și m-a cuprins o bună dispoziție extraordinară.

FARMACISTUL (impulsiv, bătăran) : Da, prilej de mare bucurie. Se spune că noul chiriaș e tînăr și cu mult vino-nouace.

CELIA : Mi-a spus și mie Maria, nu l-am cunoscut.

FARMACISTUL : Și, probabil, regreti. Vezi, cunoaște-l și împrumută-i și lui o bidinea; să-și văruiască foisorul, să fie un culcuș frumos și, pînă la urmă, să n-o mai vezi înapoi !

EL (neobservat de toți cei de jos, a apărut în capul scării) : A, nu domnule, nu vă creați probleme ! Sînt un vecin care nu face niciodată împrumuturi. Doar de la Cirin mi-am îngăduit, cu el însă sînt în relații speciale. Îmi cer iertare, m-a furat vorba și n-am dat bună seara. (Se înclină. Tot vorbind, a coborît scara. Acum e în fața Celinei.) Sărut miinile, domnișoară ! (Zimbitor, întinde mîna Farmacistului.) Felicitări, domnule, fiica dumneavoastră are o voce de argint.

FARMACISTUL (se face că nu observă mîna întinsă; tăios, accentuează) : Soția mea are o voce de argint. (Continuă, fără vreo altă introducere.) De-acum, de mutat, te-ai mutat. Sper însă că n-o să începi și dumneata, ca celălalt, să-mi bați darabana în cap toată noaptea ! Hai, Celia ! (O apucă de braț și aproape o smucește spre apartamentul lor.)

EL : Domnule Farmacist ! (*Farmacistul se oprește, se întoarce. El continuă zâmbitor, amabil.*) Într-o căldare în care s-a stins var, există și acum o bidinea. Le-am găsit în baie. Dacă este bidinea dumneavoastră, v-o puteți lua oricând. Și cei de la poliție, dacă ar fi știut că este a dumneavoastră, cu siguranță vi-o înapoiau. (*Farmacistul se schimbă complet la față. El însă continuă liniștit.*) De altfel, nu înțeleg de ce bidinea a împrumutat-o tocmai Cirin. Foișorul a fost văruiț pentru a fi acoperite petele de sînge. Sîngele aparținea lui Cirin. Ce l-ar fi putut determina pe Cirin să-și văruiască propriul lui sînge ?! Și nici nu-i în obiceiul celor înjunghetați să aibă asemenea îndeletniciri domestice. (*Plicitisit.*) În sfîrșit, asta-i treaba poliției. (*Cu inocență.*) Nu, domnule Farmacist?

(*Farmacistul ține un braț pe după umerii Cелиei. O strînge nervos. Il privește fix, numai pe El. Un moment, amîndoi se înfruntă din priviri. Farmacistul, cu ură; El, zîmbitor. Farmacistul pare gata să se năpustească asupra Lui. Intervine însă Celia.*)

CELIA (*Farmacistului*) : Să intrăm !

(*Deschide ușa apartamentului lor. Farmacistul abandonează. Celia, stingherită, salută pe toți cu un „bună seara!”. Intră în apartamentul lor. Farmacistul o urmează. Înainte de a închide ușa în urma lor, se mai uită, o dată, cu ură, la El.*)

EL (*zîmbind*) : Pașnici oameni în casa dumneavoastră, domnule Profesor !

PROFESORUL : Nu înțeleg ce s-a întîmplat cu domnul Farmacist. Are, probabil, vreun necaz. Altfel, e foarte de treabă. Închis a fost întotdeauna, însă liniștit, foarte liniștit. Nu înțeleg de ce a fost în seara asta atît de furios.

EL : A avut dreptate, am făcut o gafă de neiertat. Specialitatea mea, gafele !

PROFESORUL : Mă simt prost față de dumneata, m-am lăudat că am o casă liniștită.

EL : Pentru mine, să nu vă faceți nici o problemă. Stau toată ziua și lucrez, nu ies deloc din casă, și asta e destul de monoton. Seara îmi prinde bine cîte o distracție.

PROFESORUL : Oricum...

EL : Să uităm totul. Voi avea grijă să nu mai creez prilejuri de încordare. Dacă doresc ceva, este numai și numai liniște.

PROFESORUL : Foarte bine, foarte bine, am știut eu, cu un om ca dumneata nu se poate certa nimeni.

EL : Doamnă Maria, puteți să-mi faceți un serviciu ? Răsplătit, bineînțeles !

MARIA : Cum să nu !

EL : Să-mi cumpărați unele lucruri, mai ales de mîncare.

MARIA : Chiar m-am gîndit : ce-ați făcut azi toată ziua ?

EL : M-am descurcat tot cu ajutorul lui Cirin. Am împrumutat două cutii de conserve. Am observat că el nu le folosea și termenul de garanție era pe sfîrșite, se puteau strica. Bineînțeles, i le înapoiez. Ca și pe celelalte : săpunul, pasta de dinți, pijamaua. Fiindcă a venit vorba, pijamaua v-ar fi greu să o spălați ? Vreau să i-o înapoiez curată.

MARIA : A, nu, nu, numai asta nu ! Nu pot spăla ceva de-al lui.

EL : Nu-i nimic, o spăl eu. În tinerete, am lucrat un timp la o spălătorie. Am făcut o listă de ce am nevoie. V-aș fi recunoscător. Mi-e greu să ies din casă. Lucrarea de care v-am vorbit îmi absoarbe tot timpul, trebuie predată la termen, și-n general, drumurile prin piață mă obosesc.

MARIA : Se poate, domnule, vă aduc orice. Cu spălatul pijamalei, să mă iertați, este peste puterile mele. Lucrurile dumneavoastră, dacă vreți...

EL : Mulțumesc, doamnă Maria. Mai am o rugăminte : poate aveți puțină piine proaspătă, tot pînă mîine. Eu aș răbda, dar mai am de hrănit pe cineva, acum sîntem doi în foișor. Pasărea aceea, domnule Profesor, s-a întors.

MARIA : Pasărea ?...

EL : Da, doamnă Maria, o pasăre. I-am promis să-i fac rost de piine proaspătă.

MARIA (*asupra căreia cuvîntul „doamnă” are un efect magic — El pare conștient de lucrul acesta*) : Cum să nu, vă aduc îndată. (*Iese.*)

EL (*Profesorului*) : Cirin mai are o jumătate de franzelă, dar e prea uscată.

(*Profesorul iar nu știe ce să răspundă. Maria revine, aducînd o bucată de piine ; i-o dă Lui.*)

EL : Mulțumesc ! Poftim lista de cumpărături și banii. Adăugați și costul pîinii din seara asta. Noapte bună, domnule Profesor, noapte bună, doamnă Maria !

MARIA : Noapte bună !

PROFESORUL : Noapte bună. Spor la lucru !

(*El urcă scările, intră în foișor. Profesorul și Maria l-au urmărit cu privirea.*)

MARIA (desface hirtia cu lista de cumpărături): Vai, domnule Profesor, pri-viți cîți bani mi-a lăsat!

PROFESORUL: Fă-i cumpărăturile, și ce rămîne, îi dai miine înapoi. (Cu alt ton.) Știi ce cred eu? Trebuie să fie vreun savant: caută liniștea, îi este capul doar la lucrarea aia a lui... (Cu certitudine.) Fuge de lume pînă o termină. În rest, nu-l interesează nimic. Așa-s ăștia!

MARIA: Bine spuneți, savant trebuie să fie! Unui om normal nu se putea să nu-i pese de domnul Cirin!

PROFESORUL: Noapte bună, Mario!

MARIA: Noapte bună, domnule Profesor!

(Se îndreaptă fiecare spre camera lui. Maria cercetează lista pe care i-a dat-o EL.)

MARIA (chiar lingă usă, se întoarce): Domnule Profesor, uitati-vă ce scrie aici: zece litri de spirt!

PROFESORUL: Pentru experiențe, Mario!

MARIA: Pe Cirin tot experiențe de-astea l-au băgat în mormînt. (Iese.)

PROFESORUL (privește spre foișor): Păcat! (Stinge lumina din hol, iese.)

(Rămîne luminat doar foișorul. El își scoate haina și o pune cu atenție pe spătarul unui scaun. Își umple paharul dintr-un volum-bidon, bea. O umbră trece prin dreptul ferestrei, se aud un filfiit de aripi și țipătul cucuvelei.)

EL (spre fereastră): Ai venit? De ce s-o fi sperind lumea de tine? (Taie o felie din pînea luată de la Maria, se apropie de fereastră. Vorbește păsării.) Hai, vino, mîncă, nu te teme! Miine ne va aduce doamna Maria ceva mai bun. (Se uită la ceas.) Zece, pragul nopții. (Păsării.) Noapte bună! (Inchide fereastra, se duce la ușă, o întredeschide ușor, ascultă cu atenție, murmură) Au adormit! (Se întoarce de la ușă, bea un pahar, apoi, brusc, face un pas spre mijlocul camerei și se trîntește jos. Produce un zgomot înfundat. Se ridică încet, își freacă un umăr, bombănind.) Ipotezele trebuie verificate cu orice sacrificii! (Se îndreaptă spre cuierul de lingă ușă, își ia trenciul, îl leagă cu cordonul sul, lăsînd să atîrne o mîneacă. Se duce la fereastră, o deschide larg. Spune păsării.) Dă-te puțîn la o parte! (Se aude filfiitul de aripi. El lasă pardesiul să cadă jos, prin fereastră. Pare satisfăcut. Se îna-

poiază la ușă, o întredeschide și începe să tragă iar cu urechea. Nu în zadar, jos începe să se anime. Întîi apare Profesorul; aprinde lumina și se uită îngrijorat în sus. Apoi, ușor, cu teamă, se întredeschide ușa Mariei. Vede lumina și îndrăznește să iasă din camera ei.)

MARIA: Ați auzit și dumneavoastră?

PROFESORUL: Da.

MARIA: Parcă a fost trîntit cineva de podea.

PROFESORUL: Ar trebui să vedem.

MARIA: Eu una nu mă duc.

PROFESORUL: Am să urc eu.

MARIA: Nu se poate, nu vă las, trebuie un om mai în putere. Domnul Farmacist!

PROFESORUL: Oare s-a trezit?!

MARIA: Se poate, i-a bufnit doar în cap!

PROFESORUL: Să-l rugăm! (Bate la ușa Farmacistului, strigă ușor.) Domnule Farmacist!

FARMACISTUL (apare în ușă; e încruntat, vorbește aspru): Ce doriți?

PROFESORUL: N-ați auzit?

FARMACISTUL (violent): La ora asta?! Ce să aud? N-am auzit nimic.

MARIA: Cum se poate?! Sus, în foișor...

(Celia a apărut și ea în ușă.)

PROFESORUL: Parcă s-a prăbușit un trup. După aceea, prin fața ferestrei mele a pogrît o umbră. Parcă a filfiit o pasăre uriașă. Mă tem să nu se fi întimplat ceva.

MARIA: Vai, domnule Profesor, nu mai cobiți!

FARMACISTUL: Și ce trebuie să fac eu în toată povestea asta?

PROFESORUL: Ar trebui să urcăm, să vedem ce s-a întimplat.

FARMACISTUL (iritat): Și cum, domnule Profesor, pentru atîta m-ați sculat?!

MARIA: Era nevoie de un bărbat în toată puterea cuvîntului!

PROFESORUL (vexat): Maria!

CELIA: Du-te, și eu am auzit bufniture! Poate îi este rău băiatului.

FARMACISTUL (aspru): Tu de ce-ai mai ieșit? O fi răsturnat vreun scaun, și noi ne agităm aici ca niște caraghioși!

PROFESORUL: Trebuie văzut. Nu putem lăsa omul la nevoie.

FARMACISTUL (ferm): Eu nu urc!

PROFESORUL: Mario, hai amîndoi!

MARIA: Aș urca, dar nu pot; pe cuvînt, nu pot. Simt că mi se taie picioa-

rele și nu pot face un pas. Dacă îl găsim ca și pe domnul Cirin?!

(Se lasă o tăcere generală. Fiecare este stingherit.)

DOMNIȘOARA BELOUS *(din ușa camerei)*: Lăsați, mă duc eu!

PROFESORUL: Domnișoara Belous! Ați auzit și dumneavoastră?

BELOUS: Bineînțeles!

MARIA: Nu urcați, domnișoară, dacă este... dacă nu mai este... N-o să-l puteți uita niciodată. Vă strică nopțile, o să-l vișați mereu.

PROFESORUL: Lăsați, urc eu. Pentru mine nu mai are importanță. Eu nu mai am nopți multe.

BELOUS *(zîmbind)*: Prea amplificați lucrurile! Urc singură. *(A și ajuns sus. Se oprește, se uită la cei de jos, care s-au adunat ciorchine la piciorul scării. Chiar și Farmacistul pare captat.)*

MARIA *(încurajator)*: Stăm aici cu toții!

(Belous le mai zîmbește o dată, apoi intră în foisor. A închis ușa în urma ei. El stă la masă cu nelipsitu-i pahar în mână. Când o vede, sare în picioare. Pare uluit.)

EL: Va să zică, nu m-am înșelat, într-adevăr tu ai fost! Dacă așa fi fost sigur...

(Începe să zîmbească și, în cele din urmă, râde cu o bucurie cuceritoare. Belous, care i-a cercetat întreaga mimică deosebit de atent și chiar cu emoție, pare să se destindă. Râde și ea. Amândoi se privesc și rid stăpîniți de o bucurie coplesitoare, care umple întreg foisorul. El se îndreaptă spre ea și, firesc, o cuprinde în brațe și o sărută. S-a purtat la fel de „ca la el acasă” și de data aceasta. Domnișoara Belous nu face nici un gest să-l oprească, dimpotrivă, îl îmbrățișează și ea. La sfîrșit însă, după ce El a lăsat-o din brațe, la fel de firesc ca și El, face un pas înapoi, îi zîmbește și-i dă o palmă.)

BELOUS: Ca să îți minte că nu se scapă atât de ușor de-o nevastă!

EL: Foarte bine, lucrurile se desfășoară normal! *(Își freacă obrazul lovit.)* Știam că ai personalitate.

BELOUS: Cei de jos sînt alarmați. Ce-ai trîntit aici?

EL: Am să le explic. *(Se îndreaptă spre scaunul pe spătarul căruia îi este haina. Și-o îmbracă.)*

BELOUS: Vesnic gentleman; în cămașă, nu se cade să apari în fața străinilor.

EL *(aranjîndu-și butonul manșetei drept)*: E ceva reflex, în tinerețe am fost un timp șef al protocolului la Ministerul de Externe.

BELOUS: Minți de îngheață apele. Tu, cînd spui adevărul, ești stingher. Tot ți se mai desprinde butonul manșetei drepte?

EL: Tot.

BELOUS: Curios, de ce numai la manșeta dreaptă, butonii se mai schimbă doar între ei, nu?

EL *(o îmbrățișează din nou, o sărută)*: Simplă întimplare, draga mea, simplă întimplare!

BELOUS *(se desprinde din îmbrățișarea lui)*: Aici, toți mă știu de „domnișoara Belous”! Îndreaptă-ți cravata înainte de a ieși.

(Iese singură, înainte. Grupul celor de jos stă și acum încrămășat, încordat, la capătul scării.)

MARIA *(cu glasul sugrumat de emoție)*: E viu, domnișoară?

BELOUS *(și-a apăsat mina pe buze)*: Foarte!

EL *(ieșind din foisor)*: Încă viu. Sper să nu vă deranjeze prea mult, domnule Farmacist!

FARMACISTUL *(iritat)*: Ce vorbe sînt astea, domnule?

EL: Cer iertare pentru zgomot. M-am împiedicat și am căzut. Tatăl meu avea o părere foarte proastă despre mine. Sustinea că sînt bleg. Probabil, avea dreptate. M-am împiedicat de marginea covorului.

PROFESORUL: Și pasărea?! A pogorît pasărea uriașă iar! Am văzut-o cu ochii mei. A pogorît pe pămînt.

FARMACISTUL: Ați visat!

PROFESORUL: Nu, m-a trezit bufnitura.

EL: Probabil, mi-ați văzut pardesiul. L-am scăpat de pe balcon. Voiam să-l scutur. Dacă cineva scapă un pardesiu sau un om, viu sau mort, de pe balconul foisorului, e firesc să-l vedeți, aveți fereastra dedesubt. Cum e firesc să-l vadă și domnul Farmacist, care de asemenea are o fereastră dedesubt.

FARMACISTUL: Sper că de-acum n-o să ne mai sculăm în fiecare noapte pentru prostii de felul ăsta!

PROFESORUL: N-am vrut să vă deranjez. De cînd cu întimplarea cu Cirin, mi-s nervii zdruncinați.

FARMACISTUL: Să mergem, Celia!

(Intră amîndoi în apartamentul lor.)

EL: Să-mi aduc pardesiul! *(Iese pe ușa principală.)*

MARIA (*lui Belous*): Ai curaj, domnișoară!

PROFESORUL: Vă potriviți cu el.

(*El a apărut în ușă, cu pardesiul pe braț. A auzit părerea Profesorului, zîmbește larg. Belous îi vede zîmbetul.*)

BELOUS: Totuși să ne culcăm. Noapte bună!

PROFESORUL } : Noapte bună!
MARIA }

EL: Noapte bună! (*Special.*) Noapte bună, domnișoară Belous! (*Fiecare se îndreaptă spre camera sa. El urcă scările. Profesorul s-a oprit la ușa camerei sale și a așteptat să iasă Belous și Maria. Apoi se adresează Lui, care este de-acum pe la jumătatea scării.*)

PROFESORUL (*șoptit*): Domnule! (*El se întoarce, coboară treptele.*) Să nu credeți că vorbesc aiurea, ca un bătrîn senil. Știu ce spun. N-am visat. Într-o noapte, totul s-a petrecut la fel. Cam la aceeași oră, s-a auzit în foisor o bufnitură.

EL: Și totodată, sau chiar mai înainte, un tipăt!

PROFESORUL: Nu.

EL: Nici zgomotul unei încăierări?

PROFESORUL: Nici; doar o bufnitură, parcă se prăbușise un trup. Apoi, liniște. Stăteam în pat, treaz, atent. Priveam pe fereastră. Era o noapte foarte întunecoasă. Credeam că totul s-a liniștit, cînd am văzut pasărea. Era mare și mai întunecată decît bezna. A puzorît pe pămînt ca o umbră. Mai mult s-a prăbușit. Cred că avea o aripă ruptă, filfiia dezordonat, (*Accentuat.*) De atunci nu l-a mai văzut nimeni pe Cirin! Acum sînt convins, în noaptea aceea a fost ucis.

EL: S-ar putea să aveți dreptate, domnule Profesor. Din foisor se poate ieși și pe altă cale decît pe scara asta, care scîrție de trezește și morții din somn. E o observație de-a mea. A crescut în grădină un vișin, care și-a întins o creangă pînă lîngă balconul foisorului. Poți omori în foisor pe cineva, îi astupi rana cu o cămașă, îi legi mîinile și picioarele tot cu rufe și-i dai drumul în iarba înaltă de jos, direct de pe balcon, aerul nu scîrție. Chiar dacă se uită domnul Profesor pe fereastră, nu vede, la lumina unui fulger, decît o pasăre uriașă, care coboară pe pămînt. Apoi, se rostogolește un tunet, și totul recade în tăcere, întuneric și ploaie. După aceea, cobori pe vișin, duci cadavrul într-un beci, te întorci, te sui în vișin, sari pe bal-

con și ajungi acasă, în foisor, fără să-ți deranjezi vecinii din somn, cum am făcut eu în noaptea asta. Dacă nu mă împiedicam de covor, nu vă provocam neplăceri.

PROFESORUL: Aaa, domnul Farmacist! Nu-i nimic. Așa-i el, ursuz, dar altfel om detrecabă.

EL (*are un zîmbet nedefinit*): Sînt convins. Noapte bună, domnule Profesor!
PROFESORUL: Noapte bună! (*Intră în camera lui.*)

(*A rămas doar El. Stinge lumina în hol și urcă în foisor. Se îndreaptă spre masă, își umple un pahar, îl bea. Monologhează.*)

EL: Soțiile nu trebuie subestimate. (*Iși pipăie absent butonul manșetei drepte — ticul lui.*) Încep să cred că, pentru domnișoara Belous, aș fi și eu în stare să arunc cuțitul în gîtul lui Cirin.

(*Incepe să fluiera melodia lui veselă. Își scoate haina și o pune pe spătarul unui scaun. Un gînd îl face să-și întreprupă fluieratul. Își îmbracă din nou haina. Strînge nimicuri de pe masă și aduce încă un pahar pe care, împreună cu al lui, îl umple dintr-o carte-bidon. Se uită într-un raft cu cărți, din care scoate una. Se răstoarnă într-unul din cele două scaune de lîngă masă, gustă o gură din paharul său, îl umple la loc, apoi începe să răsfoiască volumul. Fasciculusul unui reflector atrage atenția asupra ușii apartamentului domnișoarei Belous. Ușa se deschide și domnișoara Belous intră în hol, ajunge pînă la prima treaptă a scării; aude însă un zgomot, întoarce capul spre ușa Farmacistului și imediat se întoarce și dispare în camera ei. Se deschide ușa Farmacistului și acesta apare în cadrul ei. În tot ceea ce face, evident, caută să evite orice zgomot. Șovăie puțin, apoi urcă scara spre foisor. Acolo se oprește, șovăie din nou. Prin ușa ușor întredeschisă, Belous l-a urmărit. Spre surprinderea Farmacistului, ușa foisorului se deschide larg și El apare zîmbitor.*)

EL: Pofțiți, domnule Farmacist, vă așteptam! Nu vă mirați, totul este explicabil. (*Farmacistul a intrat în foisor. El, amabil, a închis ușa.*) Vă rog, luați loc! Paharul acesta l-am umplut pentru dumneavoastră.

FARMACISTUL (*aspru*): N-am venit să beau!

EL (*continuuă să fie zîmbitor, îi întinde un pahar*): Totuși! Mulți ani!

FARMACISTUL (*în silă, miriuit*): Mulți ani!

EL (*ride*): Ați folosit un ton de parcă v-ați gândit la ani de pușcărie.

FARMACISTUL (*nu răspunde, bea însă paharul pînă la fund*): Acum putem începe, domnule inspector?

EL: „Inspector“!? De ce inspector?

FARMACISTUL (*rîndul lui să zîmbească*): Pe ceilalți i-ați putut ușor înșela: un bătrîn, o femeie simplă, de prea multă bună-credință, și soția mea, care la fel își închipuie că în toți oamenii poți avea încredere... Cu mine însă, lucrurile stau altfel. Am cinci ani de front!

EL: De ce tonul ăsta? Nu vă înțeleg. De la început v-ați comportat cu mine ostil. Și, credeți-mă, îmi sînteți teribil de simpatic.

FARMACISTUL: Și eu îți apreciez calitățile: politețea, veșnica bună dispoziție, metoda foarte originală de investigație...

EL: Iar!

FARMACISTUL: Nu încerca să mă convingi! Oficial, deschis, poliția n-a reușit să facă nimic în privința asasinării lui Cirin. Și-atunci, a trimis un om inteligent...

EL: Mulțumesc!

FARMACISTUL: Travestit în...

EL: În om normal.

FARMACISTUL (*început de zîmbet, repede reprimat*): Într-un om obișnuit. Care să se amestece cu ceilalți, să le câștige încrederea, să le studieze reacțiile, să-i tragă de limbă. Așa cum ai procedat! Te-ai instalat în camera vicimei, a lui Cirin, ai îmbrăcat pijama lui, dormi, bei, rizi, și-i studiezi pe toți. Din cînd în cînd, regizezi scene — de exemplu, te trîntești la pămînt — și studiezi efectele. Așa a fost cu...

EL: Mda, este o idee. Totuși, n-am ce face, trebuie să vă dezamăgesc. Sint cu adevărat un om banal, nici gînd să fiu polițist. Realitatea este că am căutat un colț liniștit, și nu l-am găsit. Este criză de colțuri liniștite.

FARMACISTUL: Este firesc să nu recunoști. Știi de ce-am venit aici? Fiindcă mi-e frică de dumneata!

EL: De mine?!

FARMACISTUL: De dumneata, de nedreptate, mai precis, de neputința de a împiedica nedreptatea.

EL: Complicat, domnule Farmacist, prea complicat! Admițînd că aș fi polițist, practic, de ce să vă fie frică?

FARMACISTUL (*încordat*): Dumneata mă suspectezi, crezi că eu l-am ucis pe Cirin.

EL: Nu suspectez pe nimeni, nu am calitatea s-o fac și-mi și displace. Este însă adevărat că foarte multe împrejurări te indică pe dumneata ca asasin al lui Cirin.

FARMACISTUL: Am venit să-mi spuie totul, în față: ce te face să crezi că eu l-am ucis?!

EL (*modest*): O simplă ipoteză. V-o expun, doar de dragul raționamentului. Crima a avut loc în foșor. Apoi, urmele au fost șterse, podelele spălate, pereții văruiți. Sint lucruri pe care le putea face numai un om care cunoaște cu precizie foarte multe amănunte: topografia casei și a împrejurimilor, obiceiurile lui Cirin și ale celorlalți — cînd se culcă, cînd nu sint acasă, unde se țin cheile, și așa mai departe. Deci, Cirin nu putea fi asasinat decît de cineva care locuia aici.

FARMACISTUL: E absurd, ne cunoaștem între noi extrem de bine. De ani de zile locuim împreună. Nici unul dintre noi n-ar fi fost capabil.

EL: Cunoști un om atîta timp cît n-a survenit o împrejurare nouă, complet nouă, care să-l schimbe, să-l facă să reacționeze cu totul altfel. Și așa am ajuns la mobilul crimei. Ce l-a determinat pe asasin să-l omoare pe Cirin? Domnule Farmacist, eu prefer să mă opresc aici.

FARMACISTUL: Nu, spune-mi tot ce gîndești!

EL: Dumneavoastră mi-ați cerut-o, eu nu mi-aș fi permis. Să spunem, un mobil de ordin ... sentimental. Cirin era un om care știa să cucerească o femeie. Avea multe legături de felul acesta. Totuși, la un moment dat, abandonează toate legăturile sale amoroase. Felul lui de viață se schimbă. Straniu pentru un om cu temperamentul lui. Poate, în sfîrșit, a găsit o femeie superioară din toate punctele de vedere, care-l captează cu desăvîrșire și este capabilă să-l transforme. Totuși, paradoxal, nimeni, absolut nimeni, nici o femeie nu-i mai intră în foșor. Nu mai rămîne decît o singură posibilitate. Femeia aceasta locuiește aici, în casă.

FARMACISTUL: Ascultă!

EL: Dacă vă enervați, abandonăm discuția. Dumneavoastră ați provocat-o. Eu nu ținam să vă spun povestea. Pot juca șah și singur.

FARMACISTUL (*oarecum se calmează*): Continuă!

EL: Pe atunci, în casă, nu erau decît două femei. Domnișoara Belous încă

nu se mutase. Maria, mă îndoiesc să mai poată declanșa pasiuni.

FARMACISTUL : Și-atunci, rămîne Celia mea !

EL : În sfîrșit, raționamentul meu este sprijinit de cîteva indicii : frumusețea deosebită a doamnei Celia, vîrsta ei, vîrsta dumneavoastră... și, după aceea, unele comportări pe care le-ați avut și care mă mir de ce nu le-ați evitat. O stare de panică, ieșiri nervoase, în sfîrșit, mici amănunte, care, adunate...

FARMACISTUL : Fac din mine un asasin !

EL : Domnule Farmacist, propun să schimbăm subiectul conversației noastre. Să spunem că am făcut împreună doar un exercițiu de logică, ne-am distrat ca doi oameni inteligenți la un pahar de brandy.

FARMACISTUL : Nu, acum vreau să dau și eu unele explicații. Probabil, n-ai să le crezi, totuși trebuie să le dau. Dumneata faci o risipă de inteligență, pentru a stabili dacă am ucis un om. Mă jighești. Sint erou al războiului. (*Face o pauză.*) Războiul a izbucnit cînd eram în ultima clasă a liceului. Aveam 18 ani. M-au mobilizat. Am făcut frontul, apoi a urmat prizonieratul. M-am reîntors în țară cînd am împlinit 25 de ani. Anii cînd se formează caracterul, se definește personalitatea, felul de a privi viața, i-am trăit în condiții excepționale. A fost tragedia generației mele. M-am întors invalid sufletește, și chiar mai mult. Nimic nu mai căpăta importanță pentru mine, fiindcă aveam un termen de comparație prea puternic : lunci pline de cadavre. Uneori, regretam că m-am întors de pe front. Și, în sfîrșit, am întilnit-o pe Celia. De-abia atunci s-a sfîrșit războiul pentru mine. Celia a pus capăt celui de-al doilea război mondial. Aveam nevoie de fericire — am găsit-o pe Celia. Aveam nevoie de liniște — m-am mutat în casa Profesorului.

EL : N-am știut că jocul meu stupid de-a hoții și poliștii poate provoca asemenea amintiri. Îmi pare rău.

FARMACISTUL (*pare că n-a auzit, își toarnă un pahar, îl bea, continuă*) : Între mine și Cirin a existat un conflict. Datorită profesiei, pot procura diferite produse farmaceutice. Într-o seară m-a chemat aici, la el ; credeam că nu se simte bine. Era sănătos. Mi-a propus să-i fac rost de niște heroină. Voia s-o speculeze, probabil. Mi-a oferit sume

ispititoare de bani. L-am refuzat, eram indignat. Și-atunci...

EL : Cirin v-a șantajat.

FARMACISTUL : Exact.

EL : Liniștea căsnicii dumneavoastră, pentru cîteva grame de heroină. Simplu.

FARMACISTUL : Bineînțeles, n-am cedat.

EL : Și-atunci a trecut la represalii.

FARMACISTUL : A făcut tot posibilul să creeze impresia că între el și Celia...

EL : Înțeleg. (*Ride.*)

FARMACISTUL (*surprins*) : De ce rîzi ?

EL : Aiurită este și societatea asta omenească : se organizează, adună cu greu bani și plătește un cap inteligent, ca al meu, de exemplu, ca să-l descopere, pentru a-l pedepsi, pe acel care a stîrpit o scîrbă de soiul lui Cirin. De asta rîd, domnule Farmacist, fiindcă Cirin își merita soarta și fiindcă cel care l-a strivit, slavă Domnului, n-a fost descoperit. (*Își bea paharul.*)

FARMACISTUL : N-are importanță, cineva va plăti. Pentru salvarea prestigiului justiției. De rîndul acesta voi fi eu. Povestea pe care am înșirat-o poate să emoționeze pe mulți poliștii, dar n-am cu ce-o dovedi. Singurul care putea să spună adevărul era Cirin. Asta-i tot.

(*El se întoarce cu spatele la Farmacist și umple paharele. Farmacistul pare că a luat o hotărîre. Scoate dintr-un buzunar un revolver enorm, militar, și-l îndreaptă spre El.*)

FARMACISTUL : Și-acum, ar trebui să vă faceți datoria. Vă înțeleg obligația și nu vă port ranchiună. De oprit însă, trebuie să vă opresc.

(*El se întoarce ; ține, la fel ca la venirea Farmacistului în foisor, cele două pahare în mînă. Spontan, fața i se luminează. S-a înveselit, evident, îl amuză întimplarea. Ride.*)

EL : Domnule Farmacist, mă surprindeți ! Obișnuit, treaba asta, dumneavoastră, farmacistii, o faceți cu un hap. E mai puțin zgomotos. Băgați-l la loc în buzunar. În timp de pace, nu face doi bani. Pocnește așa de tare încît ar scula toți vecinii. Altă dată, folosiți un browning cu surdina. Au apărut de curînd, la prețuri convenabile, de-a dreptul populare.

FARMACISTUL (*lasă teava pistolului în jos*) : Ce fel de nervi ai dumneata ? !

EL : Bine alcoolizați. Beți un pahar, să vă liniștească. Oricum, ați trecut printr-un moment greu. (*Farmacistul bea*

paharul.) Încă unul? (*Farmacistul în-
tinde paharul, el îl umple, Farmacis-
tul îl bea și pe acesta. Și El și-a băut
paharul.*) Și-acum, să discutăm liniștiți.
Domnule Farmacist, observațiile pe care
vi le-am înșirat sînt ale mele. Nu ori-
cine vede, nu oricine dispune de un
al doilea văz. De moartea lui Cirin
s-au mai interesat și alții.

FARMACISTUL: Chiar foarte mult!

EL: Și totuși n-au văzut. Și cu cît trece
timpul, se vede mai greu. Oamenii uită,
peretii sînt tencuiți și văruiți din nou,
cazul Cirin intră în coeficientul cazuri-
lor nerezolvate din raportul înaintat
trimestrial la minister și... cam atît.

FARMACISTUL: Vrei să spui c-ai să
taci?

EL: Exact. Și e bine s-o faceți și dum-
neavoastră, regimul închisorilor nu e
tocmai confortabil.

FARMACISTUL: Nu-i vorba de regimul
inchisorilor. Pentru mine, libertatea e
Celia. (*Alt ton.*) Este ceva care nu
merge! Îți riști cariera!

EL: Aa, cît despre cariera mea, să nu
vorbim!

FARMACISTUL: Atunci, de ce-o faci?
Ce vrei, în schimb? Iar un șantaj!

EL: A, nu, departe de mine metodele
lui Cirin. Tac, fiindcă sînt convins că
nu dumneavoastră l-ați ucis pe Cirin.
Și chiar dacă l-ați fi ucis, tot n-aș
scoate o vorbă, detest delațiunea!

FARMACISTUL (*tot neîncrezător*): Ur-
mărești ceva și nu-mi dau seama.

EL: Se pare că nu inspir deloc încre-
dere, mă descurajați complet, domnule
Farmacist.

FARMACISTUL: Deloc. Ești prea de-
treabă!

EL (*rizind*): Și asta, mai mult ca orice,
te face suspect! (*Serios.*) Aș vrea totuși
să vă fac să aveți încredere în mine.

FARMACISTUL: Nu-ți pierde timpul.
Nu cred nimic din ce-mi spui. Și nu
m-aștept la nimic bun. Ascultă, dom-
nule, ți-o spun fără înconjur, de asta
am urcat: ca să-mi apăr casa, sînt
dispus la orice, absolut la orice. (*Des-
chide ușa, să iasă.*)

EL (*o clipă surprins, își revine*): Alo!
(*Farmacistul se întoarce. El, degajat, îi
arată revolverul lăsat pe masă.*) Lua-
ți-vă și unitățile de artilerie!

(*Ironia îl irită pe Farmacist. Se în-
toarce și își ia revolverul. Se uită la
El crispat, cu ură, dar nu mai spune
nimic. Iese din foisor și coboară scara,
în trombă. Mai are revolverul în mînă.
Belous, care a ieșit din camera ei și toc-
mai urca scara, se oprește, se lipește de*

*balustradă, îi face loc să treacă. Farma-
cistul trece pe lingă ea fără s-o vadă.*)

BELOUS: Bună seara, domnule Farma-
cist.

FARMACISTUL (*abia la ușa sa, cînd e
gata să intre, își dă seama; se întoar-
ce și salută, făcîndu-i semn cu mîna în
care are revolverul*): Noapte bună,
domnișoară, noapte bună! (*Intră în
apartamentul său, păstrîndu-și aerul
absent.*)

BELOUS (*neliniștită, urcă în fugă scara,
dă buzna în foisor, cu suflletul la gură*):
Ce s-a întîmplat aici?

EL (*calm, își smulge de la buze paharul
pe care îl bea*): De cînd a fost omorît
Cirin, nimic important.

BELOUS: L-am văzut pe Farmacist co-
borînd scara. Avea un revolver în
mînă...

EL: Pîndești cine-mi intră în casă, nu-i
frumos!

BELOUS: Poate din grijă.

EL: Domnișoară Belous, minți. Pur și
simplu, nu cred. Niciodată n-am reușit
să determin o femeie să-mi poarte de
grijă. Mi-ar fi plăcut!

BELOUS: A stat destul de mult la tine.

EL: Farmacistul? Probabil, îi sînt sim-
patic. De cînd am intrat în casă, am
simțit că omul ăsta mă iubește.

BELOUS: De asta îți face vizite, înar-
mat cu un pistol!

EL (*grav*): Ascultă, Belous, Cirin ăla a
reușit să vă transforme pe toți din
casă în detectivi. Farmacistul nu avea
nici o intenție să mă împuste; degeaba
îl bănuiești. Cu pistolul ăla a făcut
războiul. Mi-a înșirat niște povești sen-
timentale. L-am ascultat, din politețe.
Asta în privința Farmacistului. În pri-
vința asasinării lui Cirin, lasă afa-
cerea pe mîna poliției, e resortul ei.
În definitiv, trebuie respectată diviziu-
nea socială a muncii. Altfel, ai să
ajungi să mă suspectezi chiar pe mine.

BELOUS (*emoționată*): Noi doi putem
să ne ștergem de pe lista suspecților.
Nu? Atunci doar nu locuiam nici tu,
nici eu, aici. O știi prea bine.

EL: Nu cred că asta are importanță;
eu unul, pentru mine nu garantez. (*Se-
sizează schimbarea lui Belous.*) Ți-e
rău? Ce ai?

BELOUS: Rizi, rizi, și iar rizi. De toate,
de toți, inclusiv de tine. Rizi cît vrei,
dar ai grijă de tine.

EL (*grav: vorbele ei, se pare, l-au im-
presionat*): Belous, spune-mi de-asta ai
venit după mine?

BELOUS (*zîmbește ironic*): Totuși, sînt
soția ta, trebuie în orice situație să

Schiță de decor de arh. Vladimir Popov, pentru spectacolul „Neîncredere în foisor” — Teatrul Muncitoresc C.F.R.

fiu alături de tine. Asta-i esența și dificultatea căsătoriei, nu? Ai prevăzut totul, în afară de un amănunt: că eu am să-mi iau în serios rolul de soție. În definitiv, știm atât de puțin unul despre altul... Ne-am cunoscut, jumătate de an mi-ai spus zi de zi că mă iubești, ne-am căsătorit și, după două zile, ai dispărut fără să-mi spui o vorbă.

EL: Obicei de burlac.

BELOUS: În urmă, te-a căutat poliția.

EL: Poliția?

BELOUS: Mi-au cerut informații, și de-abia atunci mi-am dat seama că nu știu mai nimic despre tine.

EL: Și bănuiești că eu l-am ucis pe Cirin?

BELOUS: Nu, dar îmi dau seama că există și această posibilitate. (*Sinceră.*) Ar fi groaznic.

EL: O situație dificilă. Îmi ești soție, ai mai venit alături de mine? Este de esența căsătoriei.

BELOUS: Nu știu, mă tem că nu.

EL: Mda, nu-i plăcut să știi că mâinile care te mîngie au ucis.

BELOUS (*s-a apropiat de ușă*): Încă nu cunosc adevărul despre tine, dar prefer să fii polițist decît... (*Iese. El o urmează, restul convorbirii va avea loc pe scară.*)

EL: Fără să vrei, cu vorbele astea, m-ai făcut să sufăr.

BELOUS: De ce?!

EL: Toată tineretea mea, am dorit să ajung un mare detectiv. Un creier perfect, pus în slujba dreptății, adevărului și așa mai departe. Un ideal spectaculos.

BELOUS: Și?

EL: N-am reușit. Raportat la idealurile mele, sînt un ratat complet. Probabil, mă doare lucrul ăsta și mă obosește. Caut colțuri liniștite. Vrei să ne așezăm? Îmi place scara asta. N-are nici o legătură, dar mă face să mă simt ca într-un vechi pavilion englezesc de vinătoare, în care lordul se retrage cu prea frumoasa lui Lady Belous.

BELOUS (*ride*): Imaginația ta! Cu fleacuri de-astea m-ai dat gata... (*Alt ton.*) La neșansă ne potrivim. Și eu, raportat la idealurile mele, am ratat.

EL (*ride*): Caraghioși mai sîntem, Belous, sîntem căsătoriți și habar n-avem nimic unul de celălalt! Unde voiai să ajungi și n-ai ajuns?

BELOUS: Voiam să fiu actriță. Ideal tot spectaculos.

EL: Imda. Și ți-a lipsit un mic amănunt: o scenă.

BELOUS: Nu, am avut o scenă, și-o sală plină de oameni, și un rol principal — Julieta. (*Recită.*) „Vai, singura-mă iubire. A izbucnit din singura mea ură! Căci sînt osîndită să iubesc. Pe omul ce-s datorez să-l urăsc.”

EL (*și-a umplut paharul și n-a fost tocmai atent*): Ce-ai spus?

BELOUS: „Un vers ce mi l-a spus un dansator.”

EL: Cu siguranță, a fost un mare succes.

BELOUS: Deloc. Singurul meu spectacol. A doua zi m-a chemat directorul și mi-a spus, de la obraz, că n-am ce căuta pe scenă. Atît!

EL: Ca o soție bună ce-mi ești, crezi că mi-ai spus tot?

BELOUS (*spontană*): Nu, ar fi de prisos. Tot nu ai avea încredere în mine. (*Alt ton.*) Cu tine cum a fost?

EL: Aaa, cu mine? Eu visam să ajung un angakoks.

BELOUS (*silabisește*): An-ga-koks! Ce meserie mai e și asta?

EL: Angakokșii sînt zei ai eschimoșilor. Au puteri multiple: alungă bolile, schimbă vremea, în special însă, datorită unui al doilea văz, pot vedea lucrurile ascunse. Chiar și crimele. Într-un cuvînt, în lumea zeilor eschimoșilor, sînt un fel de detectivi. Într-o noapte, Orngua, ursul alb, a furat luna și a mîncat-o. Banchiza s-a scufundat în beznă și toată lumea a început să caute luna și pe ucigașul ei. Săniile

trase de cîini alergau peste tot. Degeaba. Criminalul era de negăsit. Situația era de-a dreptul încurcată. Atunci a intervenit un angakoks. El a văzut ce nu văzuse nimeni: urme de lumină, picături pe ghearele ursului. A înțeles că era vorba de singele lunii. Restul a decurs normal: l-a arestat pe urs, care a fost trimis în fața unui tribunal și a restituit luna oamenilor. (*Alt ton; iese din atmosferă.*) Tîrziu este, povești s-au spus, să mergem la culcare!

BELOUS (*cu regret*): Să mergem! (*Se ridică amîndoi în picioare, Belous coboară o treaptă.*)

EL: Tot separat, domnișoară Belous?

BELOUS (*coborînd în continuare*): Tot, domnule!

EL: Păcat, domnișoară Belous! (*Ostează și începe să urce treptele. A ajuns sus, în fața ușii lui.*) Noapte bună, domnișoară Belous! Și pe mîine!

BELOUS (*a ajuns jos, în fața ușii ei*): Noapte bună, domnule! Și pe mîine! (*Înbucnesc amîndoi în rîs și intră fiecare în camera lui.*)

(*Acțiunea continuă în foisor. El intenționează să aprindă lumina, se apropie de șaltăr, dar, de-afară, pătrund razele lunii și El renunță; pe întineric, își începe tipicul: își scoate haina, o așază pe șpatarul scaunului, își umple un pahar, îl bea, își mai umple unul, își aprinde o țigară și, lîngă fereastră, rezemat de peretele unde au fost găsite petele de singe, privește noaptea, sorbind cînd o gură din paharul luat de pe masă, cînd un fum din țigară. De afară se aude țîpătul cucuvelei. El pare satisfăcut. Deodată, ascunde țigara și se retrage din dreptul ferestrei. Totuși, un timp se mai uită afară, urmărește ceva. Apoi, se de-părtează de fereastră, își pune haina și se lipește de peretele ușii, în spatele ei, lîngă șaltăr. În același moment, ușa principală, de jos, de la intrarea în casă, se deschide și apare un bărbat cu gulerul ridicat, cu o pălărie cu borurile în jos, și care, după ce aruncă o privire în jur, foarte atent să nu facă vreun zgomot, dar fără să aprindă lumina, cu o siguranță uimitoare, urcă scara spre foisor. Jos, doar pentru o fracțiune de secundă, Belous întredeschide ușa ei, se uită după necunoscut și, la fel de ușor, închide ușa. Necunoscutul n-a observat nimic. Intră în foisor. Nu aprinde lumina, dar, tot cu siguranță, se îndreaptă spre dulap și trage un anumit sertar. Caută ceva; după suspinul de ușurare, pare că a găsit. El*

aprinde lumina. Necunoscutul se întoarce ca ars.)

EL (*zimbitor*): Bine-ați venit, eram convins că o să vă întoarceți după antinevralgicele dumneavoastră. Înseamnă totuși că aveți dureri de cap. (*Nu se știe când, nu se știe cum, necunoscutul a reușit să aibă în mână un revolver. El pare dezamăgit, ton de reproș.*) Și dumneata! Parcă e o manie, toți care intră în foișor și dau cu ochii de mine, scot câte un pistol. (*Aspru.*) Lasă prostiile, doar n-o să-ncepem să ne ciopârțim. Mai bine, să discutăm serios. (*Îi arată un scaun. El se așază, necunoscutul însă continuă să rămână în picioare. El proșune.*) Despre antinevralgice, de exemplu.

HOTUL DE ANTINEVURALGICE (*se trînțește în scaunul rămas liber*): Cine ești?

EL: Un om, pe care, ieri, l-a durut capul. Umblasem mult prin ploaie. Nu găseam adăpost. Am ajuns aici, complet ud. În sfârșit, mă durea groaznic capul. Am căutat în dulapul acela și am găsit niște antinevralgice. Am înghițit vreo două și m-am culcat. Așa rezolv cu problemele grele.

HOTUL (*zimbet ironic, știe el ce va urma*): Și-ai avut un coșmar.

EL: Exact. L-am visat pe fostul chiriaș al foișorului, unul Cirin.

HOTUL (*tresare, dar își revine imediat*): Care ți-a cerut socoteală de ce-i mă-ninici antinevralgice.

EL: Nu, de antinevralgice n-a spus nimic. Și-n general, n-a spus nimic. Aș putea înflori povestea, să susțin, de exemplu, că m-a avertizat să mă păzesc de hoții de antinevralgice, dar omul ăsta nu mi-a spus nimic. Stătea rezemat de peretele de lângă fereastră, acolo, cu un cuțit bine înfipt în beregată, se uita la mine și lăsa să i se scurgă sîngele în șuvoaie din despicătura din beregată și din urechi. Stropise cu el pereții, ajunsese și pe jos și nici nu se sinchisea.

HOTUL: Și tu?

EL: Parcă mă învîrteam în jurul lui și-i tot spuneam: „Domnule Cirin, te invit să păstrezi curățenia, nu mă sili să te amendez!”

HOTUL (*ride*): Asta a fost coșmar pentru Cirin, nu pentru tine. Și, mai departe?

EL: Azi, Farmacistul de jos mi-a povestit cum era să fie șantajat de cineva. În sfârșit, tu îți riști libertatea, poate chiar viața, pentru câteva pastile antinevralgice. Mi-a trebuit cam mult

să pricep că e vorba de cașete cu heroină. Mă ramolc (*așăsat*), dragă Cirin!

HOTUL (*tresare, dă paharul de brandy peste cap; amenințător*): Nu te contrazic deloc. Astea-s stupefiante, eu sint Cirin, dar tu?

EL: Un om plictisit, care se distrează căutînd să stabilească cum l-ai determinat pe Carlos să intre în beciul acela plin cu gunoaie. L-am cunoscut destul de bine. Cu toată originea lui sudică, adora igiena. O împingea pînă la pedanterie. Ai realizat o performanță. (*Brusc, apucă mina dreaptă a lui Cirin, răsucind-o.*) Chiar dacă are surdina, lasă-l! (*Hoțul scapă revolverul din mână; revolverul cade jos. El îi lasă mina liberă și Hoțul și-o freacă cu o grimasă de durere.*) Trebuie să pricepi că noi doi avem creiere prea bune ca să nu ne înțelegem!

HOTUL: De ce crezi că ai putea avea mai multă putere de convingere decît Carlos? (*Ricanează, satisfăcut de gluma lui.*) Doar ai observat, el n-a prea avut succes.

EL: Nu te subapreciez și nici nu mă consider mai teribil decît Carlos. Am totuși un avantaj: spre deosebire de Carlos, față de tine nu am nici o obligație profesională.

HOTUL: Susții că nu te-au trimis special pentru mine?!

EL: Absolut. În țara asta m-a interesat o față, pentru ea am venit.

HOTUL: Nu cred o vorbă din tot ce-mi spui, dar să admitem că ar fi așa, ai dat de mine din întîmplare.

EL (*protest*): Care a fost ajutată și de puțină logică. Pasiunea mea este raționamentul. Fără silogisme, aș fi pierdut, blazat, m-aș sinucide. Degeaba mă privești neîncercător, n-ai comis o crimă perfectă. Te-ai purtat corect, inteligent, însă nu perfect. De exemplu, n-am înțeles de ce un om care-l ucide pe altul, și are apoi nervi suficient de rezistenți să spele podelele de sînge, să văruiască pereții, să-i lege rănile, să-i transporte cadavrul într-un beci, de ce se oprește aici și nu-l îngroapă? I s-au terminat nervii? Nu-i verosimil. Face impresia, pur și simplu, că a vrut să fie descoperit caadvrul. Asta-i prima întrebare.

HOTUL: Cu cît îmi dovedești că ești mai inteligent, cu atît îmi dovedești că ești mai periculos. Și pe Carlos l-am ușis, fiindcă devenise periculos, nu din amuzament. De altfel, nu-i deloc amuzant să...

EL : Sînt de aceeași părere. Mai bine, să ne distrăm cu logica. Mi-am mai pus și alte întrebări. De ce Cirin, care arunca cu bani în stînga și-n dreapta, devine deodată meschin, zgîrcit, și se apucă să-și văruiască singur camera? Asta-i a doua întrebare. A treia : de ce Cirin a fost asasinat doar cu o singură lovitură de cuțit și cum a fost posibil să fie dată lovitura cu atîta precizie, într-un nod vital și care nu i-a îngăduit să mai scoată nici un strigăt? Hotărît, nu poate fi vorba de munca unui amator. Asta-i a treia întrebare. A patra : de ce Cirin a coborît în porcăria aceea de beci, îmbrăcat cu ce avea el mai țipător, mai strident — puloverul roșu-aprins, care călca pe nervii tuturor oamenilor? Nu cumva, în creierul lui mort, s-a născut teama că, după ce fața îi va putrezi, nimeni n-o să mai știe cine-i, și de aceea a socotit că e bine, înainte de a coborî în beci, să-și îmbrace ceva după care să fie recunoscut? Asta e a patra întrebare. De ce Cirin...

HOTUL : Destul, m-ai convins ! Ai un creier magnific. Recunosc, datorită lui și numai lui, m-ai descoperit. Întîmplarea n-are nici un rol.

EL : Ba da, trebuie să fii onest. (*Toarnă.*) Bea, te rog ! Mîncare n-am. Doar niște piine. Mîine, dacă vrei să mai treci pe aici, te pot primi altfel. I-am dat o listă de cumpărături doamnei Maria. (*Beau amîndoi paharele umplute de El.*) Cu vreo jumătate de an înainte, nu eram aici, dar trebuia să vin aici. Făcusem brusc o pasiune pentru o fată. M-am hotărît să mă căsătoresc cu ea. Mi s-a propus să mai rezolv, aici, o problemă. Un agent secret, venit în țara asta cu mult înaintea mea, cu toate că avusese multe secrete, așa deodată, nu mai voia să lucreze. Trebuia să mă înfilnesc cu el și să-l lămuresc să-și continue munca. Dacă s-ar fi încăpățînat și m-ar fi refuzat, pentru că știa prea multe lucruri, trebuia să-l pun în imposibilitate de a le comunica. În tinerete, am lucrat un timp la un circ, arunc extrem de bine un cuțit, și sarcina n-ar fi fost prea grea. Am însă principii. M-am hotărît să-mi cîștig piinea oricum, dar fără a folosi violența.

HOTUL (*ironic*) : Toți, sau aproape toți, ne amăgim că o să ne facem meseria fără să ucidem. Pînă într-o zi, cînd trebuie să ne salvăm pielea, și atunci, adio principii !

EL : Eu mi-am respectat principiile, am refuzat să-l lămuresc pe agentul acela

să-și reia lucrul. Și ei au acceptat. Au trimis pe altcineva, pe Carlos. Eu am venit doar pentru însurătoare.

HOTUL : Au acceptat, pentru că ai capul bun pentru operații mai fine.

EL : Nu știu, poate. Oricum, m-au lăsat liber să-mi dezvolt pasiunea pentru fata aceea și nu mi-au cerut nimic altceva.

HOTUL : Totuși ai venit aici, după mine.

EL : Nu, logica s-a terminat. A început întîmplarea. M-am certat cu fata și a trebuit să-mi caut o gazdă. Am nimerit tocmai în foisor. Fără să vreau, am intrat în toată povestea de care m-am ferit. Și, tot fără să vreau, eu, scoarța mea, independent, neautorizată de mine, s-a apucat să rezolve silogisme. Din plictiseală. Așa am aflat că i-ai făcut lui Carlos serviciul pe care trebuia să ți-l facă el ție. Se întîmplă între colegi ! De fapt, mie îmi place povestea de-abia de acum înainte. Felul în care ai rezolvat problema. Ai făcut totul să fii luat tu drept Carlos. Numai așa puteai să scapi de toate obligațiile : obligația de a-ți petrece cîtiva ani într-o închisoare pentru asasinarea lui Carlos, dar mai ales obligația de a-ți continua munca de spionaaj. Morții nu mai au obligații, nici penale, nici contractuale. Nici măcar impozite nu plătesc. În zilele noastre, e foarte convenabil să trăiești ca un mort. Asta-i descoperirea ta, ideea ta, și de aceea te admir. (*Ridică paharul — omagiu.*) Ești cel mai inteligent creier pe care l-am întîlnit ! (*Iși bea paharul.*)

HOTUL : Ai găsit răspuns la toate.

EL : Nu ! Există ceva, un singur lucru pe care nu-l pot justifica, nu-l pot înțelege. De ce toate astea, de ce să-l ucizi pe Carlos fizic și pe tine civil, de ce să dai cadavrul lui drept al tău : într-un cuvînt, de ce nu vrei să lucrezi mai departe ? Meseria ta nu-i deloc banală, dimpotrivă, e variată, interesantă, asigură mari avantaje materiale. Îți poți permite orice lux, orice chef. Pur și simplu, nu te înțeleg. (*Idee.*) Poate, heroina... ? !

HOTUL : Nu. Ea e, pe undeva, la urmă. Completează cadrul, prăbușirea. Ajută nervii să mai reziste pînă se apropie de moarte și restul. Îmi face serviciul pe care ți-l fac ție, dacă nu mă înșel, bidoanele astea.

EL : Atunci, dragostea pentru prea frumoasa soție a unui farmacist ?

HOTUL (*ride*) : Eram sigur. Sînt lucruri pe care, chiar tu, cu inteligența ta formidabilă, nu le poți înțelege. Nu, nu Celia e cauza. Cîntecul ei și gelozia

Farmacistului. Tentația de a trăi, ca Farmacistul, banal, într-o casă liniștită, cu o nevastă care cîntă excepțional și face copii, normal. Tentația de a-ți câștiga existența oricum, numai omorînd oameni nu. Tentația de a trăi prietenos.

EL: Exagerezi! Cu puțină dibăcie, îmi închipui, se poate „exercita” și profesia asta, fără să dai în cap cuiva.

HOTUL: Și eu mi-am închipuit la fel: nu e vorba decît de un șir de aventuri frumoase, în care nu-i necesar nimic altceva decît să fii mai inteligent, mai abil decît celălalt. Degeaba îți vorbesc, nu poți înțelege. Am discuta altfel dacă ai avea și tu un Carlos. (*Ironic.*) Sau poate un Cirin. Apropo, ți-ai dat seama, nu? (*Aspru, decis, amenințător.*) Din foisor, viu, nu poate ieși decît unul din noi.

EL: Prefer să fiu eu acela, dar să ne gândim, poate putem totuși să ieșim amîndoi.

HOTUL: Ți-am spus că meseria mea e mizerabilă. Îmi ești foarte simpatic, nu mi-ai făcut nimic rău, totuși trebuie să teucid. Sau măcar să încerc. Altfel, degeaba l-am ucis pe Carlos. E destul să afle ei că sînt în viață. Și mă vor găsi oriunde. Apoi măucid. Ucid carnea asta speriată, care se chema Cirin. De aceea, unul din noi trebuie să termine cu celălalt. (*Se apleacă și ridică revolverul de jos.*)

EL (*plictisit*): Ți-a intrat ție în cap că existențele noastre sînt incompatibile simultan pe aceeași planetă, și pace! Și de ce cu pistolul? Cuțitul nu mai este bun? Sau, nu trebuie să mai fie nimic din stilul lui Cirin?!

HOTUL: Da, unicul meu interes este să fiu mort (*rizînd*)... pentru toți ceilalți.

EL: Și unicul meu interes este să fiu viu. Ascultă-mă, mai bine renunță. S-ar putea să fiu mai puțin docil decît Carlos. Și-apoi, cu o împușcătură în foisor, ți-ai aduce foarte multă lume pe cap.

(*Hotul cumpănește puțin, apoi dă drumul revolverului într-un buzunar. Cu cealaltă mînă stringe antinevralgicele de pe masă și le vîră în alt buzunar.*)

EL: Ce-ar fi să abandonezi cura de antinevralgice?

HOTUL: Nu.

EL: Prea tîrziu?

HOTUL: Poate n-ar fi prea tîrziu. Dar nu mai am pe nimeni. Cînd rămii com-

plet singur, nervii cedează mai repede. Vrei să mă conduci pînă jos, la ușă? (*El ezită.*) Ar fi stupid să mă vadă cineva din cei de jos. Îmi pun pălăria în cap, îmi ridic gulerul și, dacă iese cineva, îi vorbești tu, spui că ți-a venit un prieten. Sau ți-e frică să mă însoțești?

EL: Ar fi bine. Mi-e teamă c-am să mor fără să înțeleg ce-i frica. (*Toarnă, îndeamnă, ciocnește.*) Ultimul pahar! (*Ciocnesc, beau.*) Logic judecînd, pentru tine sînt trei posibilități.

HOTUL: Două: să teucid, sau să mă ucizi.

EL: Sau să ai încredere. Știi de ce accept să cobor cu tine?

HOTUL: Fiindcă ești un tip încrezut.

EL (*il bate pe umăr, îndreptîndu-se spre ușă*): Nu, mi-am pus în gînd să te lămuresc că în mine se poate avea încredere.

HOTUL (*ride, ridică din umeri*): Copilării! (*Își ridică gulerul raglanului, își înfundă pălăria pe cap.*)

(*Ies din foisor. Coboară scara, evitînd zgomotele. Au ajuns lingă ușa principală, a ieșit doar Hotul, alias Cirin, cînd, ușa Profesorului se deschide și acesta — în pijama — iese, aprinde lumina și întrebă.*)

PROFESORUL: Cine-i?

EL: Eu, domnule Profesor. E o noapte frumoasă și vreau să mă plimb puțin. Am lucrat toată ziua.

PROFESORUL: Bine, dragă, bine! (*El iese, închide ușa. Fulgeră. Se aude bubuitul îndepărtat al tunetului.*)

PROFESORUL: Ce mai noapte frumoasă! O să-l prindă ploaia.

(*Ridică din umeri, stinge lumina și se întoarce în camera lui. Aproape imediat se deschide ușa camerei lui Belous. Ea vrea să iasă, dar, concomitent, se deschide ușa apartamentului Farmacistului, care privește în jur și, silindu-se să nu facă zgomot, se îndreaptă spre ușa principală. Are revolverul într-o mînă. Iese. Belous l-a văzut, s-a retras, acum însă se repede în hol, la telefon. Formează un număr.*)

BELOUS: Belous. A ieșit chiar acum. Însoțit. Nu, nu-l cunosc. Oricum, grăbiți-vă! Pe el, nu! Numai pe străin și numai după ce se despart. (*Nervoasă.*) Știu ce spun. (*Cu o ușoară tristețe în voce.*) E un om foarte periculos. Alo! Și nu-l uitați pe Farmacist! Bine,

miine. (Pune receptorul în furcă.) Numai să nu fie prea târziu!

(În aceeași clipă, de-afară se aude o împușcătură. Belous tresare. Se îndreaptă spre ușa principală. Fulgeră, tună. Ușa principală este izbită din afară și, înăuntru, năvălește Farmacistul. Are o figură răvășită, înspăimântată. O vede pe Belous, pare mai speriat, ascunde la spate, copilărește, mina cu revolverul. Spune un „noapte bună, domnișoară Belous!” și se năpustește în camera lui. Afară fulgeră și tună din nou. Celia își îndreaptă privirea spre ușa lăsată deschisă. În cadrul ei, a apărut El. E palid. O privește pe Belous, lung, puțin surprins. Apoi se reazemă de un ușor, zîmbește și întrebă.)

EL: Mă așteptai?

BELOUS (emoționată): Da.

EL: În pragul casei, ca o nevastă îngrijorată. Îmi placi.

BELOUS: Ce s-a întâmplat?

EL: Nimic senzațional, am ieșit să mă plimb.

BELOUS: Am auzit o împușcătură.

EL (nu acordă importanță): A, da, era să uit, un necunoscut a tras spre mine, cu un revolver, și după aceea a luat-o la fugă. Probabil, m-a confundat. Era întuneric. Oricui i se poate întâmpla să greșească.

BELOUS (speriată): Te-a rănit?

EL: Nu. Ori era emoționat, ori n-avea antrenament.

BELOUS (răsuflă ușurată): Mi-a fost frică!

EL (rîde): De ce?!

BELOUS: E normal. Ție, nu?

EL: Nu știu de ce, nu mi-a fost niciodată frică. De nimeni și de nimic. Trebuie să fie o senzație interesantă. (Alt ton.) Domnișoară Belous, nu-i frumos să pierzi nopțile pâlăvrăgind cu bărbați suspecti. Fugi și te culcă! Noapte bună! (Așteaptă să se îndepărteze ea, apoi închide ușa, se îndreaptă și el spre scară.)

BELOUS: Vezi? Să aprind lumina.

EL: Nu, nu-i nevoie, m-am obișnuit.

(Urcă scara. Înainte de a intra în foisor, se întoarce și-i mai urează o dată, făcându-i și un semn din mână: noapte bună.)

BELOUS (același gest): Noapte bună!
(Deschide ușa, totuși nu intră.)

(În foisor, El închide ușa în urma lui. Răsuflă adînc și deodată se prăbușește. Belous se repede pe scări, intră în foisor. Il cuprinde în brațe.)

BELOUS: Te rog... te rog...!

EL (își revine, ridică capul): Spune-mi, Belous, mi se pare sau a început să plouă?

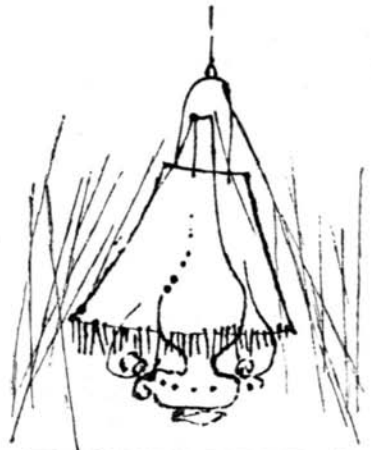
BELOUS: Nu, plouă cu adevărat.

EL: Lasă-mă, du-te și vezi! Deschide fereastra, spune-mi cu siguranță.

BELOUS (ii așază capul jos cu grijă, se ridică și deschide fereastra. Se aude răpăitul puternic al ploii): Auzi, dragule, plouă. Plouă dezlănțuit!

EL (inalță capul, zîmbește): Foarte bine, foarte bine, o să fie o recoltă bogată! (Este epuizat, cade, capul i se lovește de scîndura podelei.)

Cortina

În foisor. El stă culcat în pat și fumează. Privește, fără să vadă, spre ușă. Belous iese din camera ei, urcă scara și intră în foisor.

BELOUS: Am venit.

EL: Cu adevărat, domnișoară Belous?

(*Belous, îngrijorată, face un pas spre El.*) Nu, stai acolo. Sint perfect normal. Nu sint omul care să facă febră dintr-o zgîrietură. Îți vorbesc și totuși nu-s convins dacă ai venit cu adevărat, sau nu. Ți-am spus să nu te-a-propii! (*Trăgînd un fum din țigară, apoi, privind fix spre ea.*) Mai rămii acolo. Îți spun eu cînd să te apropii. S-ar putea totuși să-ți fi venit. Nu pot fi sigur. De aceea, pot vorbi. Orice! Înseamnă că-mi spun totul doar mie. Dacă totuși ai venit, poți trage cu urechea, nu mă supăr. (*Mai trage un fum din țigară, dîndu-i drumul încet, creînd iar o perdea de fum între el și Belous.*) Ești frumoasă, Belous! Aș vrea să fiu farmacist undeva și să ciștig atît cît să plătesc Profesorului chiria pentru foisor, pînă la sfîrșit. Să te aduc și pe tine în foisor, tot pînă la sfîrșit. Să cînti cum cîntă Celia și eu să ascult cum o ascultă Farmacistul. Niciodată nu mi-au mai trecut prin cap prostii din astea. Dacă totuși ai să vii cîndva cu adevărat, să-mi dai mina! Să știu cu siguranță că este o realitate. (*Repetă jocul cu fumul de țigară. Belous, cu o mîna întinsă, înaintează spre el. El o privește cum se apropie, cu un aer din ce în ce mai nesigur. După ezitări, se hotărăște să întindă și el mina. Mîinile li se întîlnesc. Un moment, rămîn așa, apoi, brusc, el o trage spre pieptul lui, o ține strîns. După o tăcere, hohotește în rîs.*) Știi, domnișoară Belous, în sfîrșit mi-e frică! (*Grav, dar animat.*) Mă gîndeam foarte serios că am să mor fără să tremur și eu, cît de cît, de frică. Am scăpat de-o grijă. (*Alt ton.*) Ai înțeles ceva din tot ce ți-am spus? A fost un soi de aiureală. Mai bănuiești că am febră?

BELOUS: În definitiv, de ce nu credeai că am venit?

EL: Da, asta-i o chestiune suspectă! (*Alt ton.*) Așa se nasc legendele, domnișoară Belous. Stăteam culcat și fumam. Bine înțeles, mă gîndeam la tine. Priveam spre ușă. Și ai intrat. Fumul de la țigara mea se așezase între noi stratificat, în șuvițe care ondulau. De aceea, mi-ai părut o zeiță din abur albastru-cenușiu tremurător,

sau, dacă vrei, una acvatică, striată de valuri.

BELOUS (*ride, apoi*): Acum, serios: te mai supără umărul?

EL: Așa și așa! Oricum, mă face să trăiesc intens viața.

BELOUS: Spune-mi, asecară, chiar nu ți-ai dat seama cine a tras în tine?

EL: Nu. Am fost preocupat s-o șterg cit mai repede în casă și n-am văzut decît o umbră la fel de grăbită ca mine. (*Se aude vocea Celinei — cîntă. Belous vrea să mai spună ceva, dar El o oprește.*)

EL: Sst! Cîntă Celia! (*O trage lingă el.*) Să stăm cuminți! Poate învățăm ceva. Tu să cînti, eu să ascult. (*Se aud bătăi în ușa principală. Vocea Celinei continuă să se audă. Maria iese din camera ei, traversează, fără grabă, holul, deschide.*)

AGENTUL II: Bună seara.

MARIA: Bună seara. Pe cine...

AGENTUL I (*il dă deoparte pe Agentul II și pășește înăuntru. În tot ce face are multă agresivitate. Maria face un pas înapoi. Agentul I, aspru, direct*): Unde locuiește Farmacistul?

AGENTUL II (*cu intenția s-o liniștească*): Sintem de la poliție.

MARIA (*departe de a se liniști*): Vai, iar poliția!

AGENTUL II: Nu vă îngrijorați, nu-i nimic grav.

AGENTUL I: Lasă bocetele, arată-ne drumul!

(*Ultimele replici cei doi le-au rostit concomitent. Înainte de a lua Maria vreo atitudine, intră Profesorul.*)

PROFESORUL: Ce se petrece aici? Ce doriți, domnilor?

MARIA: De la poliție, domnule Profesor. Pentru domnul Farmacist.

PROFESORUL: Pentru domnul Farmacist?!

AGENTUL II (*în timp ce Agentul I se frămîntă pe loc*): Sînteți proprietarul casei? (*Profesorul încuviințează.*)

AGENTUL I: Pierdem vremea. Unde stă Farmacistul?

PROFESORUL (*cu o nuanță de exasperare*): Iar anchete? Aici, domnule. Îl

chem ! *(Bate în ușa Farmacistului. Farmacistul apare în ușa. Celia cîntă mai departe.)* Domnule Farmacist, vă caută dumnealor. *(Șoptit, avertizează.)* Sînt de la poliție !

FARMACISTUL : Pe mine ! *(Iese, închizînd ușa în urma lui. Se adresează celor doi.)* Pentru ce, domnilor ?

AGENTUL II : Acum, aici, nu vă putem da explicații.

AGENTUL I *(aspru)* : Avem mandat de arestare.

FARMACISTUL : Mandat de arestare ?

AGENTUL II : Domnule Farmacist, înțelegeți situația, s-ar putea să nu fie nimic grav. Noi am primit doar ordin să vă conducem.

FARMACISTUL : Da, da, înțeleg. Desigur, n-are ce să fie grav. Vă însoțesc; bineînțeles, vă însoțesc. Doar să-i spun Celinei, soția mea. *(Așază pe clanța ușii. Agentul I face un pas spre el. Farmacistul își dă seama, se oprește, întrebându-l.)* Dacă trebuie să mă însoțiți, vă rog ! *(Agentul I vrea să facă un pas spre Farmacist, îl oprește însă replica Agentului II.)*

AGENTUL II : Nu, vă așteptăm aici.

(Farmacistul intră în apartamentul său și aproape imediat cîntecul Celinei se curmă.)

(În foisor)

EL : S-a sfîrșit.

BELOUS : Păcat !

(În hol)

FARMACISTUL *(intră însoțit de Celia, care plînge, ținîndu-l îmbrățișat)* : Liniștește-te, Celia, fii înțelegătoare ! Lucrurile au să se lămurească. *(Celia îi potrivește fularul la gît. El continuă să o încurajeze, dar o nuanță de teamă i se strecoară în glas.)* Nu-i posibil să nu se lămurească ! *(Se adresează celor doi agenți.)* Domnilor...

(În foisor)

EL : Plînge cineva ! *(Se ridică, se îndreaptă spre ușa. În trecere, își ia haina de pe scaun. Ies amîndoi din foisor. El, înainte. Farmacistul se îndreaptă spre ușa principală, dar îl vede pe El ; se întoarce, se repede, trece printre cei doi agenți, se oprește la piciorul scării, se adresează Lui, gîfîie.)*

FARMACISTUL : Trebuia să-mi închipui că ești un mare ticălos ! *(Se întoarce, agenților.)* Pe el să-l arestați, nu pe mine ! *(El nu-și iese din calmul*

obișnuit. Doar își îmbracă haina, parcă i s-ar fi făcut deodată frig. Belous îl urmărește, mai mult chiar, îi pîndește toate gesturile.) El l-a ucis pe Cirin, nu eu. *(Stupefacție generală. Belous se reazemă de balustrada scării. Farmacistul privește în jur, apoi continuă.)*

FARMACISTUL : L-am văzut cu ochii mei. Aseară, în stradă, l-a ucis în fața casei. L-a aruncat un cuțit în gît. Ca fulgerul. N-a apucat bietul de el nici să țipe. Abia a horcăit. Domnul ăsta își cunoaște meseria, ucide cu îndemîinare. Și nimeni nu-i spune nimic. E lăsat să trăiască în liniște. Iar oamenii pașnici sînt arestați.

(Farmacistul privește în jur. Nimeni însă nu pare hotărît să ia vreo atitudine. Chiar agenții par dezorientați. Toate privirile sînt îndreptate spre El. Iar El pare teribil de plictisit. Se adresează agenților.)

EL : Domnilor, eu unul sînt la dispoziția dumneavoastră. Acum, sau cînd veți crede de cuviință. Cu toate că, pentru mine, lucrurile nu-s chiar atît de inexplicabile, pe cît par. O arestare — oricum — constituie un șoc. Un șoc nervos. Eu am toată înțelegerea pentru domnul Farmacist. Pentru situația neplăcută în care se află. Dar a susține că am omorît aseară un om deja mort de cîteva luni mi se pare întrucîtva exagerat. Oricum, repet, dacă socotiți necesar, vă pot însoți.

FARMACISTUL : Nu-i adevărat, Cirin trăia, pînă aseară mai trăia ! Credeți-mă !

(Se lasă o tăcere completă. Surprinzător, agenții par cei mai dezorientați. Se întrebă unul pe celălalt, din priviri. Situația pare fără ieșire, cînd, intervine Belous.)

BELOUS : Domnilor, e neplăcut pentru o femeie să recunoască un asemenea lucru. Trebuie totuși să vă spun : ieri, toată scara, toată noaptea, am stat împreună cu domnul. N-a ieșit un moment din foisor. Pot repeta asta în fața oricărui judecător. Cred că o arestare în plus nu-și are rostul. De altfel, după cum v-a spus, domnul vă stă oricînd la dispoziție. *(Agenții par neînchipuit de ușurați.)*

FARMACISTUL *(tipă)* : Și ea minte ! vrea să-și salveze amantul. *(Agenții nu-s deloc dispuși să-l mai asculte.)*

AGENTUL I : Destul, să mergem !

FARMACISTUL : Și el?! Cu el ce faceți?

AGENTUL II : Vom face cercetări. Până atunci însă, înțelegeți situația. Nu ne siliți să...

FARMACISTUL (Lui; țipă) : O canalic, asta ești ! (Încovoiat, se îndreaptă spre ieșire. Liniștit, dar cu intensitate.) Să mă aștepti, Celia !

(Iese urmat de cei doi agenți. Celia vrea să se repeadă după el, dar o reține Maria. Celia plinge. Maria o conduce spre ușa apartamentului ei.)

MARIA (protector) : Liniștiți-vă, doamnă Celia. N-ajută la nimic, liniștiți-vă !

(Au ieșit amândouă. El, parcă așteptând să se limpezească totul, prin eliminare, se întoarce spre Profesor.)

PROFESORUL : Doamne dumnezeule, în casa mea, tocmai în casa mea !

EL : Nu vă amăriți degeaba, domnule Profesor. La urma urmei, orice casă este o lume în mic. Și nu-mi pot închipui o lume de oameni — cât de mică ar fi ea — să fie liniștită. Dintre toți, eu ar trebui să-mi fac nervi. Până azi m-ați bănuțit polițist. Din seara asta, mă bănuțiti asasin. Miine, fie că-mi convine sau nu, o să mă bănuțiti victimă, cadavru. Logic, astea trei sînt singurele posibilități. Să văd ce-o să-mi mai puneți în sarcină după aceea.

PROFESORUL : Eu nu-s vinovat, cu nimic nu-s vinovat. Am ridicat casa asta să am liniște. (Se îndreaptă spre camera lui, obosit, cu umerii lăsați.) Sînt bătrîn, am nevoie de odihnă. (A intrat în camera lui.)

EL : Idioată situație ! Și dumneavoastră, domnișoară Belous, ce credeți, sînt polițist sau ucigaș ?

BELOUS (ridică din umeri) : Ar fi timpul să știu. Îmi ești soț de-o săptămână.

EL (sincer surprins) : A, da, uitasem. (Brusc.) E timpul să mergem la culcare ! (Se îndreaptă spre scări.)

BELOUS : Să mergem ! (El a și urcat trei șferturi din scară. Belous îl întreabă, de jos, de la piciorul scării, unde a rămas.)

BELOUS : Tot separat, domnul meu ?
EL (se oprește, se întoarce, ezită puțin, apoi, categoric) : Tot, doamna mea.

(A dispărut în foișor. Belous privește în urma lui, apoi intră în camera ei. În foișor, El deschide fereastra. Privește afară, în beznă. Plouă dezlanuțit. Bineînțeles,

fulgere, tunete, vîntul care suieră sinistru. În general, atmosfera din actul I. El închide fereastra, totul se liniștește. Își ia valiza, o pune pe masă, își pune volumele-bidoane înăuntru, o închide, o lasă pe masă. Își aruncă pe el raglanul, luat din cuier. Pătorește pijamaua lui Cirin, strînge patul, pune paharele în jur, pare mulțumit. Urea să-și îmbrace raglanul, dar își amintește ceva. Zîmbește larg. Scoate din dulap o bucată de piine, taie o felie, restul îl pune la loc. Fărimitează felia, deschide fereastra, înșiră fărimiturile pe pervaz. Pentru pasărea aceea de noapte. Se uită după ea prin întuneric, n-o găsește. Ridică din umeri — și-a făcut datoria —, închide fereastra. Își îmbracă raglanul, și-l încheie, își ridică gulerul, ia valiza, mai privește o dată în jur, luîndu-și rămasbun, se îndreaptă decis spre ușă. Înainte de a o deschide, ezită. Are un moment de slăbiciune. Se lasă într-un genunchi, pune valiza jos, o deschide, scoate un volum-bidon, îl desface, bea cîteva guri direct din bidon, apoi strînge totul. Se ridică, iese cu hotărîre, dar foarte precaut. Coboară scara, pe lîngă perete; scîrțîie mai puțin. În dreptul ușii lui Belous are o ezitare, se oprește, întoarce capul, zîmbește. Cu greu, își continuă drumul. La ușa de la intrare, ia cheia din cui, deschide. Uede sirma cu care a deschis poarta cînd a venit. Zîmbește, o ridică. Apasă clanța. În aceeași fracțiune de secundă, Belous apare în cadrul ușii ei.)

BELOUS (țipă înăbușit) : Nu ieși !
EL (se întoarce, fața îi este înăspriță, amenințătoare; o privește însă pe Belous și totul se topește într-un zîmbet) : Trebuia să-mi închipui că n-am să scap așa ușor de tine ! (Belous, gravă, tace.) Nu-s chiar atît de ticălos, mi-a trecut prin minte să te iau. N-a mai fost loc în valiză. E plină toată cu amorul meu dintîi. (Își zgîlțîie valiza, se aud bidoanele zăngănînd.) Istoria civilizației ! (Belous, gravă, tristă chiar, tace.) Să nu plîngi, Belous ! (De-afară, răzbate zgomotul întezit al unei rafale de ploaie.) O face cerul, din belșug, și pentru tine... și pentru alții. Lacrimile oamenilor își lasă sarea pe pămînt și se evaporază spre cer. Așa se formează norii de ploaie. Și, dracu s-o ia, de-o bucată de vreme, nu ne putem plînge de secetă !

BELOUS : Termină cu fleacurile ! Doar nu crezi că-s o gîsculiță, care se apucă de bocit fiindcă a părăsit-o bărbatul.

EL : Cu atât mai bine, am o adevărată slăbiciune pentru finalurile cerebrale. La revedere, Belous ! Ar fi fost păcat, o fată ca tine să fi rămas alături de...
(*S-a întors, a pus iar mâna pe clanță.*)

BELOUS (*dură*) : Ți-am spus să nu ieși !

EL : Nu se poate, Belous. Trebuie s-o șterg imediat, cât nu se luminează de ziuă. Trebuie să te dezamăgesc. Să știi că ai intrat într-o poveste de dragoste cu un bun-de-nimic, un pungaș de duzină. N-am cu ce plăti chiria, Profesorului și... nu, nu mai încapă nici o îndoială, trebuie s-o șterg. (*Din nou, mâna pe clanță.*)

BELOUS : Doamne, proastă trebuie să-ți mai fi părut dacă îmi înșiri toate astea ! De fapt, fără să știi, mi-ai făcut un compliment. (*Sec.*) Sub raport profesional ! (*Incepe să urce scările.*)

EL (*a tresărit*) : Va să zică, așa !

BELOUS : Da, te invit la o discuție colegială.

(*Belous continuă să urce scara. El privește o clipă în urma ei, apoi scoate cheia din broască, o pune la loc în cui, se joacă puțin cu sîrma cu care a deschis poarta, apoi o aruncă jos și o urmează pe Belous. Au intrat în foisor.*)

BELOUS : Ascultă !

EL : O clipă ! (*Deschide ușile dulapului, scoate două pahare, deschide valiza, scoate un volum-bidon, umple cele două pahare.*) Ți-am turnat și ție ! (*Iși bea paharul.*) Din partea mea, poți începe.

BELOUS : Acum o săptămână, fiica unui fizician bătrîn, morocănos, dar foarte capabil, s-a căsătorit.

EL : Nimic surprinzător, se spune că este o fată frumoasă.

BELOUS : Mulțumesc. Se mai spune că bătrînul fizician ar fi făcut o descoperire foarte importantă.

EL : Posibil. Prefer femeile frumoase. Fizicienii bătrîni și descoperirile importante mă lasă rece.

BELOUS : Ginerile bătrînului avea alte gusturi. Imediat după nuntă, a șters-o cu tot manuscrisul de 432 de pagini, în care socrul lui își consemnase descoperirea, lăsînd singură o mireasă „frumoasă”.

EL : Povestea ta devine interesantă. Și, mai departe ?

BELOUS : S-a dat alarma generală. Agenții contraspionajului au împînzit țara. Un singur lucru era cert : ginerile, împreună cu volumașul socrului, încă nu trecuse granița.

EL : Pină la urmă, ai să mă faci să cred că ginerile ăsta era un spion.

BELOUS : Toată lumea e de părerea asta. Mai rămîne s-o recunoască el. Măcar față de nevastă-sa !

EL : Eu, în locul lui, m-aș lăsa păgubaș. Aș da manuscrisul bătrînului, și mi-aș vedea de alte treburi. E plictisitor și incomod să ai în cîrcă tot contraspionajul unui stat.

BELOUS : Ginerile, se pare, e de altă părere. De altfel, a reușit să dispară. I s-a pierdut urma tocmai în orașelul ăsta.

EL : Începe să-mi devină simpatic ginerile fizicianului.

BELOUS : Nu-i un oarecare. În meseria lui e unul din cei mai bine pregătiți oameni ai epocii noastre.

EL : Se exagerează ! Pari bine informată...

BELOUS : La centru, toți au început să fiarbă. Ginerile ăsta, care-și părăsise mireasa, era prea insolent și începea să le calce pe nervi.

EL : Firesc, e imoral să-ți lași nevasta fecioară și să dispari.

BELOUS : Mirele era de negăsit. Încordarea creștea. Și, deodată, unei fetișcane i-a trecut ceva prin cap. Un tip obraznic de felul ginerelui, chiar cînd este urmărit și trebuie să se ascundă, rămîne tot obraznic. Asta înseamnă că se va ascunde într-un loc unde nici un om obișnuit n-ar face-o, în locul cel mai vizibil, mai discutat, mai public. În păcătosul ăsta de orașel, un singur loc atrage privirile tuturor.

EL : Foisorul Profesorului.

BELOUS : Exact. Am venit cu trei zile înaintea ta. Te aștept de trei zile.

EL (*o privește cu admirație, în tăcere, apoi*) : Belous, am mai observat lucrul ăsta la tine : nu ești proastă deloc ! (*Ca pentru el.*) Așa se și explică c-ai ajuns să lucrezi în branșa noastră.

BELOUS : Nu. Totul mi se trage de la rolul Julietei. Ți-am mai spus, am început ca actriță. Am jucat prea bine rolul acela. Am fost remarcată, mi s-a spus că am prea mult talent pentru teatru și am fost avansată direct în sală, între oameni. De-abia atunci am realizat că talentul în actorie înseamnă capacitatea de a te preface. Înainte de a veni tu, rolul unei fete de savant mi s-a părut mult mai simplu decît cel al Julietei. (*El izbucnește în ris. Belous, surprinsă.*) Ce-i ?

EL : O idee caraghioasă. De fapt, tu, pentru mine, ești o femeie fatală. (*Hohotește în ris. Brusc, și-l curmă. Întreabă, răstit, dur.*) Și-acum, ce mai aștepți ? Cheamă-ți oamenii ! (*Belous îl*

privește neclintită.) Ce mai trebuie să afli, dacă încă nu mă predai? (*Idee.*) Aaa, unde-i volumul socrului meu!

BELOUS (*ridică din umeri*): În bidonașul al patrulea din „Istoria civilizației”. N-ai turnat niciodată brandy din el.

EL (*uimit, admirativ*): Ce s-ar face serviciul nostru de informații fără nevestă-mea! (*Revine la tonul aspru, iritat.*) Atunci, de ce nu termini? Ce mai vrei, de ce nu mă predai?! Îmi închipui că sînt cîțiva băieți prin împrejurimi.

BELOUS: Binecînteles.

EL: Atunci?!

BELOUS: Planul tău pentru sustragerea lucrării bătrînului ar fi putut fi perfect. N-ai prevăzut o singură posibilitate: că nevastă-ta s-ar putea îndrăgosti de tine.

EL (*scuză*): Nu se prea obișnuiește. Și acum?

BELOUS: Vreau un sfîrșit fericit.

EL (*ironic*): Aaa, un sfîrșit fericit.

BELOUS: Lucrurile s-au limpezit. Poliția l-a arestat pe...

EL (*dur*): Las-o baltă, Belous! Știi mai bine decît mine că, în cîteva zile, îi vor da drumul. Farmacistul ăsta gelos, care ne-a stricat liniștea la toți, e complet nevinovat. Nu erai prea sigură ce s-a petrecut între noi. De aceea, ai organizat arestarea lui. Agenții ăștia ai tăi ar fi făcut o treabă foarte bună — din punctul lor de vedere — dacă mă arestau. Am avut noroc de tine. De dragul logicii, spune-mi, de ce i-ai oprit? Astă-noapte n-ai dormit cu mine și nici nu știi ce s-a întîmplat acolo, unde spunea Farmacistul, în fața porții.

BELOUS: N-are importanță, am încredere în tine. Se știe că ești capabil de orice, dar de ucis n-ai ucis niciodată. Trebuie să am încredere în soțul meu.

EL (*izbucnește în rîs, apoi, violent*): N-ai deloc încredere. Cum n-am nici eu în tine. Cum nimeni n-are încredere în nimeni. Totul se bazează pe o construcție logică. Cadavrul lui Cirin a fost găsit într-un beci pe cînd eu nu eram aici. Pe atunci, erai fiică de savant și eu îți făceam curte. Aseară, cineva a tras în mine, dar eu nu i-am făcut nimic. Dacă-l omoram pe acel cineva, cum susține Farmacistul, trebuia să i se găsească trupul. Eu m-am întors imediat în casă, tu m-ai întîmpinat în prag, deci nu l-am transportat eu. Pe de altă parte, cadavrele n-au suficientă mobilitate să se ascundă singure. Deci, nici aseară eu n-am ucis pe nimeni! Totul se bazează pe

logică, nu pe încredere. (*Face o pauză.*) Și-acum, domnișoară Belous, fii rezistentă, nu-ți pierde culoarea sănătoasă a feței și nu izbucni în plîns! Te avertizez, vei suferi o decepție! Regret sincer, însă (*scurtă ezitare*)... eu l-am ucis pe Cirin. Intotdeauna am sperat să pot evita treaba asta, uciderea altora. Pînă aseară, reușisem. Mă mîngîi cu trei idei: am făcut-o ca să mă apăr, nu l-am făcut să sufere — am fost foarte îndemînat, și a fost prima și ultima oară cînd am ucis un om. Dacă nu mă lua prin surprindere cu focul acela de revolver, n-aș fi răposat. A fost ceva mai mult reflex. În sfîrșit, în fața judecătorilor, pot face o pledoarie bună pe tema legitimei apărări. În tinerete, am urmat cîteva cursuri la Facultatea de drept.

BELOUS: Și ce l-a făcut să tragă în tine?

EL: Refrenul cunoscut (*silabisește*): neîncre-de-rea! El l-a ucis pe cel din beci, unul Carlos. Ca să se salveze, a făcut totul să se creadă că în beci e trupul lui, propriul trup al lui Cirin și nu al lui Carlos, al adevăratului proprietar. Întîmplător, eu descopăr toată istoria. Promit să tac, dar Cirin nu mă crede. Nu existau decît două posibilități: să aibă încredere, sau să mă ucidă. Cuțitul meu a fost mai nervos decît pulberea lui. Și Cirin a murit cu adevărat.

BELOUS (*cu speranță*): Totuși... trupul...

EL: Nu i-a fost găsit. Tot din vina mea. După împușcătura, de la cele două capete ale străzii au început să alerge spre mine doi, probabil băieții ăștia care l-au arestat pe farmacist. N-aveam altceva ce face. Am ridicat grilajul canalului lîngă care căzuse Cirin și l-am împins ușor. A lunecat destul de repede. Totuși, am mai apucat să-i văd figura. Părea destul de contrariat și nemulțumit. Eu unul i-am dat dreptate. (*Alt ton.*) E vorba de puțin noroc, a căzut lîngă un canal. (*Ironic, tragic.*) Eu sînt foarte norocos! Acum mă crezi?

BELOUS: Ești un mare mincinos! (*Se înverșunează să mai aibă speranță.*) N-au fost găsite nici urme de singe.

EL: Cu toate că o tăietură la gît secționează jugulara și produce o scurgere grozavă. În tinerete, am studiat puțină anatomie. Băieții alergau prea repede. Nu mai era timp de șters pămîntul. (*Își umple paharul, îl bea.*) M-am rugat cerului să trimită o ploa-

ie, și-a trimis-o. (*Face o pauză.*) Deabia de acum înainte, când știi totul, putem să ne gândim, domnișoară Belous, ce vom face noi. Dacă mai ai curaj! (*Se întoarce la timp ca s-o prindă pe Belous cu un braț. Aplecat deasupra ei, îi șoptește.*) Ți-am spus doar, domnișoară Belous, să nu-ți schimbi culoarea sănătoasă a feței! (*În timp ce a vorbit, cu mâna liberă a umplut un pahar și i l-a dus la buze. Belous își revine, deschide ochii. Spontan se smucește din strînsoarea lui, face un pas înapoi. El a rămas un timp cu brațele întinse după ea. Privirea lui Belous coboară pe mâinile lui. Le apropie de ochi, le privește cu multă curiozitate, de parcă, pînă acum, habar n-avea de ele.*) Trebuia să-mi închipui, trebuie să fie tare neplăcut pentru o femeie să fie mîngîiată de niște mâini care au omorîi. Cu toate că mâinile sînt universale, fac de toate: mîngîie, ucid, iar mîngîie... Nu-i așa că-i imposibil pentru o femeie să primească în pat un bărbat care a ucis? mai ales cînd a folosit un cuțit?

BELOUS (*țipă*): Taci! (*Continuă liniștit, aparent și-a regăsit calmul.*) Nu ești tu vinovat. Nici cei care-s trimiși în război nu-s vinovați.

EL: Eroii!

BELOUS: Eroii. Am să-mi închipui că sînt femeia unui erou.

EL: Cum este Celia pentru Farmacist. (*Se întoarce spre ea.*) Ascultă, Belous, cu toate că ne-am îndrăgostit unul de altul, îți propun să rămînem lucizi. Tu chiar crezi că sîntem eroi?

BELOUS: Oricum, ce facem noi nu-i tocmai banal.

EL: Din nenorocire, nu orice ispravă extraordinară te face erou. Ba chiar, dimpotrivă. Te poate face să-ți fie greață de tine.

BELOUS: Greață?!

EL: Complimentul nu-i tocmai elegant, dar e potrivit. În definitiv, domnișoară Belous, dumneavoastră știți pentru ce muncesc creierii noștri, evoluții noștri creieri? Fii atentă la răspuns, mă interesează și ca bărbat care vrea să-și cunoască nevasta.

BELOUS: Un cercetător științific foarte capabil pune la punct o descoperire de o deosebită importanță.

EL: Deci trebuia protejată de ticăloșii care, eventual, ar fi încercat să i-o fure.

BELOUS: Omul era morocănos, fire independentă, și nu accepta să i se plimbe vlăjgani prin gospodărie.

EL: Pe cînd o fostă acتریță, frumoasă, simpatică, e cu totul altceva. În plus, și apărarea bătrînului devenea mai subtilă. Nu mai atrăgea atenția asupra lucrărilor lui.

BELOUS: Exact. Și-n condițiile astea, de ce trebuia s-o dezguste pe fosta acتریță noua ei muncă?

EL: Belous, tu chiar nu știi despre ce-i vorba în cele 432 de pagini ale lui so-cru-meu?

BELOUS: Concret, nu. Oricum, ceva foarte important. Pentru toți, dar mai ales pentru el. Probabil, era rezultatul muncii lui de-o viață, altfel bietul bătrîn nu făcea sincopa... (*Se oprește brusc.*)

EL (*tresare*): Ce sincopă?

BELOUS (*ezită*): Evitam să-ți spun. Cînd tu ai... plecat cu manuscrisul, bătrînul a avut un atac de inimă.

EL: Și? (*Belous tace cu semnificație.*) Deci, iată-mă cu doi morți. Fac progrese! Acum ai înțeles, domnișoară Belous, de ce m-am săturat să fiu erou? Pur și simplu, nu vreau să mai tai beregata nimănu.

(*Se îndreaptă spre bidonașele lui. Cu spatele la ea, își umple un pahar, îl bea pe nerăsuflate. Apoi, încă unul. Belous se apropie de el, se lipește de spatele lui, îi cuprinde umerii cu brațele, își apăsă fruntea de ceața lui. El tresare. Nu spun nimic. După un timp, ea îi șoptește.*)

BELOUS: Vreau un sfîrșit fericit!

EL (*blînd, aproape duios*): Și eu îl vreau, Belous. Dar pentru noi nu se poate. (*Izbucnește tare, cu falsă veselie.*) Domnișoară Belous, trebuie să recunoști că totuși te-ai îndrăgostit ca o gîscă! (*Monolog mormăit.*) De fapt, nici eu nu m-am descurcat mai bine. Dar asta n-ar avea prea mare importanță. Prost e altceva: final bun pentru noi nu poate exista. (*Zimbînd.*) Am studiat și ipoteza asta!

BELOUS (*se desprinde de el, viguros*): Acum, tu nici nu mai poți găsi unul vesel. Ești epuizat. Te-ai fandonisit pînă acum, ai făcut-o pe grozavul și, în realitate, ești un deznădăjduit. Voi, cît trăiți, rămîneți copii și aveți nevoie de o femeie care să vă poarte de grijă. Nici chiar tu nu erai făcut pentru meseria noastră.

EL (*murmur*): Nimeni nu-i făcut pentru meseria asta.

BELOUS: Tot timpul te-ai jucat. Nici la 30 de ani, băieții nu se satură de

jocul de-a aventura. Tu știi să conduci jocul foarte frumos. Cît ești inconștient, copil, poți să te joci frumos. Nici un om matur n-ar fi ris oricînd și de orice, ca tine.

EL: De ce copil? Poate, cinic!

BELOUS: Nu încerca iar să mă minți, nu încerca iar să te minți. Asta-i realitatea, te-ai purtat ca un copil teribil — la fel ca băiețandrii de 18—20 de ani, care pleacă pe front bucuroși de aventura lor. Apoi, a dispărut Cirin, a trebuit să-l ucizi, și copilul s-a maturizat. Glumește, se joacă și acum, fiindcă așa-i obișnuit, dar e bătrîn și deznădăjduit.

EL: Domnișoară Belous, ești deprimată în scara asta. Prefer să ies și să dau de flăcăii aia răi cu pistoale decît să-ți mai ascult cîntecele de îngropăciune. Și-n definitiv, propune tu un final mai vesel.

BELOUS: Să găsim o modalitate să ieșim de aici, și-apoi să fugim undeva împreună.

EL: Acum ești tu o fetiță care are nevoie de înțelepciunea unui bărbat. Fuga nu-i o soluție. Nu fiindcă n-ar fi morală. În situația noastră, e inefficientă. Dacă mă ajuți și fugi cu mine, cît ai bate din palme, vin după noi și-ți fac ce i-am făcut eu lui Cirin. Dacă rămîn eu aici cu tine, vin ai mei și mă fac îngeraș. Trădarea nu se iartă, ar trebui s-o știi. În profesia noastră, regulile sînt foarte categorice. Nu sîntem primii care vor să se lase păgubași de așa meserie și să se reprofileze în oameni banali. Nu se poate. Viața noastră e ireversibilă. Frank și-a părăsit țara și a fugit într-o metropolă cu peste două milioane de locuitori, locuia într-o stradă principală, mergea numai pe străzi principale, unde e lume multă, și l-au înjunghat tot pe o stradă principală, cînd era lume multă.

BELOUS: Locurile neaglomerate te ascund mai bine.

EL: Burun și-a lăsat barbă și mustăți. A traversat lumea și s-a înfundat în pădurile neaglomerate ale Braziliei. Acolo l-au mîncat termitele. Nu le-a putut opri, fiindcă nu se știe cine îi legase foarte strîns mîinile și picioarele. Un singur om ar fi putut să trișeze. Cel mai inteligent personaj dintre noi: Cirin. Și totuși, chiar și în sistemul lui a existat o fisură.

BELOUS: Slăbiciunea pentru antinevralgice.

EL: Știi și povestea cu antinevralgicele?

BELOUS: Femeile-s curioase. În cele trei zile cît te-am așteptat, i-am întors lui Cirin sertarele pe dos.

EL: Nu, nu slăbiciunea pentru antinevralgice. Neîncrederea. N-aveam nici cea mai mică intenție să-i întrerup viața. Sînt incapabil să supăr, chiar cu-n nimic, pe un om inteligent. Însă nu m-a crezut.

BELOUS: Totuși, trebuie să găsim o cale. Ești mai inteligent decît Cirin, înseamnă că trebuie să găsești o rezolvare mai perfectă decît a lui. Gîndește-te! Dispui doar de unul din cele mai perfecționate creiere contemporane.

EL: Domnișoară Belous, te iubesc, te-am luat de nevastă, dar asta nu înseamnă că-ți îngădui să mă pui să muncesc.

BELOUS (*umple un pahar, i-l întinde*): Încercă, ne trebuie o soluție.

EL: Belous, n-are rost să mai frămînt aluatul ăla gri, sfîrșitul este unul singur. Și-o știm foarte bine amîndoi. Nu putem ieși de aici, n-are rost să ne amăgim. Dar fiindcă vrei să gîndim, să gîndim! (*Uioi; întotdeauna cînd emite ipoteze, e foarte vioi.*) Sînt două posibilități. Prima: să încercăm să rupem încercuirea și s-o ștergem amîndoi. Abstract, e frumos. Concret, e imposibil. Tu singură i-ai ales să sprijine poarta Profesorului pe cei mai buni băieți ai voștri.

BELOUS: Nu de băieți e vorba, Colonelul...

EL: Băieții, Colonelul, în sfîrșit, ei, ne prind și, mai mult sau mai puțin eroid, ne căsăpesc pe-amîndoi, cu sau fără proces. Soarta lui Frank, Burun, Carlos, Cirin... Dacă facem tărăboi și trezim vecinii, vor trebui să facă întîi un proces. Dacă ne luăm după codul penal, faptele mele se cheamă spionaj și omucidere. A ta, înaltă trădare. Iar soarta noastră: execuție capitală. M-ai urmărit? Asta a fost prima posibilitate. Nu știi de ce, mie unuia îmi displace. A doua posibilitate. E mai interesantă. Te rog, fii atentă. Și să nu mă întrerupi!

BELOUS (*nervoasă*): Spune odată!

EL (*tacticos*): Nimeni, în afară de noi doi nu știe că... în sfîrșit, că ne iubim. E o împrejurare care trebuie speculată.

BELOUS (*veselă*): Ți-ai găsit gîndirea ta de zile bune, îmi place!

EL: Ți-am spus să nu mă întrerupi! Problema imediată este să ieșim din încercuirea asta creată de tine în jurul foșorului. Dacă împreună este imposibil, ne vom împărți. Tu vei ieși într-un fel, eu în altul.

BELOUS : Și la o anumită dată, într-un anumit loc, ne întâlnim.

EL : Domnișoară Belous, ești o nevastă periculoasă, îmi ghicești gândurile. (*Hohotește, cu vădită satisfacție.*) Ei te-au considerat prea talentată pentru scenă și te-au pus să te prefaci în viață. Dar, pentru ei, numai pentru ei. Bineînțeles, au prevăzut posibilitatea trădării, posibilitatea să lucrezi pentru mine, pentru statul meu. Dar n-au prevăzut posibilitatea să te prefaci împotriva lor, să joci împotriva lor, pentru noi doi. Și, în privința mea, nici ai mei n-au fost mai breji. Tot n-au întrezărit această posibilitate. Domnișoară Belous, îți dai seama, am creat o a treia forță. (*Practic.*) Lucrurile vor trebui să se desfășoare așa : cobori scara și-i telefonezi colonelului tău. Să vină imediat. Îl aduci aici, sus, și-i dai volumul IV din „Istoria civilizației”. Pentru el e toată bătaia. Pentru treaba asta o să-ți agăte de reverul taiorului o decorație și-ai să primești o primă zdravănă. Te retragi din afaceri. Ieși în stradă, la magazin, îți cumperi ciorapi, sutiene și articole de cosmetică. Ți-am mai spus să nu mă-ntrerupi ! Îți mai cumperi și-o căsuță — îți las și eu ceva bani — la periferie și într-o grădiniță sălbatică. Casa trebuie să aibă, numai decit, și un foisor. Ceva în genul ăsta. Căsuțele cu foisor sînt liniștite și foarte odihnitoare.

BELOUS : Și trebuie să mai aibă și-o scară de lemn, veche, care să urce din hol în foisor. Scara trebuie să scîrție sub pași și să ne facă să ne simțim ca într-un vechi pavilion englezesc de vinătoare.

EL : Nu-mi vorbi de vinătoare, cînd sînt vinat.

BELOUS : Și tu ? Cum ieși din foisor ?

EL : Nu-ți face probleme. Am descoperit eu o cale spre libertate. Un drum pe unde se poate foarte bine ieși de aici, fără să mă poată împiedica nimeni.

BELOUS : Îi cunosc pe toți, băieții buni, dar în limitele normalului. Mi-e frică de Colonel. Colonelul care conduce întreaga operație. E un creier. Un creier mare !

EL : Fii liniștită ! Nu mă poate împiedica nimeni să evadez de aici. Nici Colonelul tău, nici vlăjganiii lui, care-și ascund pistoalele, să nu le ude ploaia. Soluția mea e unică, formidabilă. Nu te mira, singură ai spus, sînt un creier ilustru al epocii.

BELOUS : Și unde ne vom întâlni ?

EL : Nu-ți face griji. Belous, tu fă tot posibilul să faci față acum, restul ră-

mine în sarcina mea. Vin eu la tine. Vezi să n-ai trac. Joacă-ți rolul impecabil. Nu trebuie să simți nimeni...

BELOUS : Fii fără grijă, va fi ca atunci, la premieră.

EL : Exact, cînd erai Julieta. Atunci, puțem începe. A, un amănunt. Există, alături de celelalte, și posibilitatea decesului meu. Nu face zgomot ! Bineînțeles, atunci, situația în care am să mă aflu n-o să-mi mai permită să vin la întâlnirea de pe scara pavilionului nostru englezesc de vinătoare. Dincolo, acolo unde va trebui să mă duc, după cite știu, nu-s deloc scări. Dacă dau de vreuna, te-aștept pe treptele ei. Ori cît de mult, pînă ai să vii și tu. Probabil, moartea n-ar fi atît de urîtă dacă nu ți-ar fi dor de cei rămași în viață. Viața morților e teribil de grea din cauza dorului. Dacă nu vin la întâlnire, tu să nu abandonezi, să joci în continuare. Găsește-ți pe altcineva și restabilește forța a treia. E prea simpatcă forța a treia, ca să nu reușească. Asta-i tot planul. Ai vreo obiecție ?

BELOUS : Puțină teamă.

EL : Coeficientul de 0,5% este admis chiar pentru cei din bransa noastră.

BELOUS : Teamă să nu-mi cedeze nervii, să nu innebunesc.

EL (*o clipă încremenit, apoi, iar El, degajat*) : Ar fi o nebulie !

BELOUS : Fă tot posibilul să nu mă lași singură.

EL : Promit. Chiar dacă se întîmplă să mă căsăpească băieții Colonelului, după ce totul se termină, voi veni la tine. Ca fosta mea gazdă. Cînd se lasă seara, pe la șapte jumătate, opt. Am să-ți cînt la vioară, un cîntec pe care ai să-l auzi doar tu. (*Rizînd.*) Mulțumită ?

BELOUS : Ai putea fi mai grav, situația e destul de încurcată.

EL (*umple un pahar și bea*) : N-are importanță ; acum, începem noi. Treaba lor, să se descurce cum or ști.

BELOUS : Cu ce începem ?

EL : Cu coborîtul scărilor, părăsim foisorul. (*Belous se îndreaptă spre ușă, urmată de El.*)

EL (*se oprește*) : Iar mi s-a desprins butonul !

BELOUS (*iși continuă drumul, zimbește amuzată*) : Precis, tot de la manșeta dreaptă. Veșnicul tău necaz. (*Deodată, figura i se crispează, se întoarce brusc. Prea tirziu. Cu o îndeminare și-o precizie uluitoare, din mîneca dreaptă a hainei, Lui i-a fișnit în palmă lama unui cuțit. La fel de fulgerător și precis, El și-o împlintă în piept. Fața i se*

*strimbă. Se prăbușește peste masă, în-
doit de mijloc, cu o mână ascunsă la
piept, cu alta întinsă spre paharul său.
Belous, cu mâinile lăsate pe lângă trup,
privește incremenită, nu schițează ab-
solut nici un gest. Jos, se deschide ușa
Profesorului și cea a Mariei. Apar
amândoi.)*

MARIA: Ați auzit și dumneavoastră,
domnule Profesor?

PROFESORUL: Am auzit.

MARIA: Doamne, ce s-o mai fi întim-
plat! (*Privesc amândoi spre ușa foiso-
rului.*)

(*Sus, Belous se animă. Se îndreaptă
spre ușă, mai aruncă o privire spre El,
stinge lumina și iese. Coboară scările
liniștit, uniform. Chișul îi este destins,
dar plînge.*)

PROFESORUL: De ce plîngi, domnișoa-
ră Belous? (*Belous nu răspunde, con-
tinuă să coboare scara.*) Domnișoară
Belous, de ce plîngi?

(*Belous parcă nu vede, nu aude. Își
continuă drumul pînă la măsuta cu tele-
fonul, ridică receptorul, formează un nu-
măr, așteaptă legătura. Plînge. I se vor-
bește. Răspunde cu o voce neașteptat de
dură, de aspră. De altfel, nici nu mai
plînge.*)

BELOUS: Eu, domnule Colonel. Da, în
sfîrșit, s-a sfîrșit. Nu, s-a sinucis.
Puteți ridica supravegherea. Aștept aici.
(*Ride.*) Desigur, un succes. Mulțumesc!
(*Inchide telefonul, se întoarce liniștită
spre Maria și Profesor. Maria izbuc-
nește în plîns.*)

PROFESORUL (*Mariei*): Liniștește-te!
La ce-i bun plînsul?

BELOUS (*rostește vorbele simplu, ca în-
tr-o discuție banală*): Ploaia nu era
programată. Ursul alb a fost răpus.
Luna trebuia să fie mare, plină, pe cer.
Cu Orngua s-a întîmplat altceva decît
în legendă. I-au devenit simpatici es-
chimoșii. Orngua — ursul alb — și-a
dat seama că este o mare ticăloșie să
stîngi lumina pe banchiză. Lui Orngua
—ursul alb — i-a intrat în cap să se
reabiliteze. Acum îmi dau seama, Orn-
gua ăsta era un urs nebun! Sînt și
printre urși nebuni, nu numai printre
noi. M-ați întrebât de ce am plîns,
domnule Profesor? Am avut o supă-
rare. N-am reușit să interpretez satis-
făcător rolul Julietei. N-am reușit să
mor la timpul potrivit. Directorul tea-
trului s-a supărat. Romeo a murit doar
din cauza mea și, închipuiți-vă, eu
n-am reușit să-mi străpung beregata.
Trebuia făcut ceva asemănător întim-

plării lui Girin. Directorul s-a supărat
și m-a scos din rol. Mi-a dat în schimb
rolul Ducelui. Nu-i chiar de disprețuit.
(*Se urcă pe primele trepte ale scării,
se întoarce cu fața spre Maria, spre
Profesor și — rar — recită.*) „Ce ziceți
voi acum, dușmani de moarte? Vedeti
ce greu blestem pe ura voastră zacc.
Cum Dumnezeu vă bate prin iubire!“
(*Mai suie cîteva trepte, se întoarce
brusc și continuă.*) „De judecată n-o să
scape nimeni, va fi iertat sau pedepsit
cu asprime, tot insul, după vina sa!“
(*Imediat.*) Domnule Profesor, nici rolul
Ducelui n-o să-l pot face. Nu înțeleg
de ce susține el că-i tristă întîmplarea lui
Romeo și a Julietei sale. Sînt de altă
pădere. Dumneavoastră ce credeți?
Chiriașul din foisor avea un obicei
simpatic. Cînd îi reușea ceva, fluiera o
melodie veselă. Azi mi-au mers lucru-
rile din plin. (*Se așază pe o treaptă a
scării, începe să fluiera cîntecul lui ve-
sel. Se întrerupe. Murmură preocupată.*)
S-ar putea, chiar, să fiu avansată!
(*Continuă să fluiera. Maria nu-și poa-
te dezlipi privirea de ea; tot mai plîng-
ge.*) Nu mai plînge, Mario, mai de-
grabă fă rost de-o felie de piine. S-o
fărîmițăm pe balustrada balconului!
(*Continuă să fluiera.*)

PROFESORUL (*mai mult pentru el*):
Știam că așa va fi. Aseară, de la fe-
reastră, am văzut și am auzit iar pa-
sărea aceea de noapte, pe care o hră-
nea el. Zbura în înaltul cerului și striga
cu glas tare: „Vai, vai, vai celor ce
locuiesc pe pămînt!“

(*Belous continuă să fluiera. Se aude,
crescendo, urlul unei sirene. Aduce
aminte de alarmele din 1941—1944. Pe
acest fond sonor, Belous, care și-a aban-
donat cîntecul, se ridică în picioare și
vorbește. Din ce în ce mai puternic, ca
să poată acoperi urletele sirenei.*)

BELOUS: Știu ce vă trece prin cap,
domnule Profesor, dar vă înșelați. Sînt
prea logică în ceea ce spun. Nebunia
nu-i logică. Nebunia n-a venit. Încă
n-a venit! (*Odată cu ultimul cuvînt
rostit de Belous, orice zgomot încetează,
ușa principală este deschisă și apar:
Agentul I. Colonelul, apoi Agentul II.*)

COLONELUL: Domnișoară?!

BELOUS (*sec*): E sus. Răsturnat peste
masă. Prefer să nu urc.

(*Agentul I rinjește, cu intenție de zim-
bet.*)

COLONELUL: Înțeleg, nu-i necesar.
(*Urcă scările, urmat de cei doi agenți.*)

BELOUS (*de la piciorul scărilor, le strigă din urmă*): Șaltărul este lângă ușă, în stînga!

(*Profesorul urmărește întreaga scenă, cu o expresie de tristețe. Maria plînge înăbușit. Sus, Colonelul a intrat în foisor, pipăie după șaltăr, îl deschide. Izbucnește lumina. Trupul Lui nu mai este. Pur și simplu, a dispărut. Fereastra spre balcon e deschisă și vîntul o izbește ritmic de perete. De-afară răzbate zgomotul rafalelor puternice de ploaie. Colonelul se repede spre fereastră, un agent spre baie, celălalt spre bucătărie. Revin imediat. Din doi pași, Colonelul a ieșit din foisor, se oprește în capul scărilor.*)

COLONELUL (*tipă*): Domnișoară!

(*Belous se întoarce. Se privesc țintă în ochi, fără a-și spune ceva. În spatele Colonelului, au apărut cei doi agenți. Agentul I o privește înverșunat, amenințător. Maria nu mai plînge, urmărește scena cu curiozitate. Belous se precipită pe scară, trece pe lângă cei trei, se oprește în pragul foisorului. Privirea i se pironeste de masa unde l-a lăsat răsturnat pe El. În sfîrșit, înțelege. Hohotește într-un ris nefiresc. Fața Colonelului exprimă încordare. Profesorul tresare. Mîna dreaptă a Agentului I a lunecat într-un buzunar și a ieșit înarmată cu un revolver. Jos, Maria își duce un pumn la gură, și și-l mușcă. Colonelul pune mîna pe brațul Agentului I. Revolverul acestuia dispare în buzunar. Vîntul izbește fereastra dinspre balcon mai tare și o sparge. Belous își curmă risul. Întoarce capul spre fereastră și privește afară. Din ușă, Colonelul și agenții o urmăresc cu încordare. Belous se întoarce răsucit. Figura îi este crispată, încărcată de ură. Tipă răgușit.*)

BELOUS: Porcul, m-a trișat!

(*Fața Colonelului se destinde.*)

BELOUS (*tresare*): Volumul IV! Unde-i volumul IV? (*Se repede la valiza Lui, rămasă pe dușumea, deschisă. Scoate febril, pe rînd, volumele de „Istoria civilizației”, le urmărește numărul, le aruncă nemulțumită, în stînga, în dreapta.*)

COLONELUL (*s-a apropiat*): Volumul IV e pe masă, domnișoară.

BELOUS (*se ridică în picioare, satisfăcută*): Secătura, și-a scăpat doar pielea.

COLONELUL: Mă tem că nici atît, domnișoară. Și-n definitiv, de ce vă pasionează volumul IV din „Istoria civilizației”?

(*Agentul II și-a găsit o preocupare: adună volumele-bidoane aruncate de Belous și le înșiră jos, pe podea.*)

BELOUS: Toate volumele astea sînt bidoane umplute cu brandy. Brandy bun. În afară de unul. Al patrulea. În el a fost înghesuită toată știința fizicianului tată-socru.

(*Colonelul pare sceptic. Ia un pahar răsturnat de pe masă, îl îndreaptă, desface căpăcelul volumului I U și toarnă din el. Paharul se umple. Colonelul mîia un pahar, îl umple și pe acesta, Belous îl urmărește cu ochii măriți. Primul agent ride satisfăcut. Colonelul gustă din băutura turnată în cel de al doilea pahar. Apoi, ridică volumul-bidon în dreptul urechii și-l clatină.*)

COLONELUL: Ori geniul savantului nostru s-a alcoolizat complet, ori dumneavoastră v-ați înșelat, domnișoară Belous!

AGENTUL II (*de jos, unde stă într-un genunchi, în fața șirului de volume-bidon*): Nu găsesc volumul II. A dispărut volumul II!

BELOUS (*e palidă, sfîrșită; murmură printre dinți*): Ce creier, doamne, ce creier!

AGENTUL I (*cu satisfacție*): Eu întotdeauna am spus, munca noastră nu-i pentru femei.

COLONELUL (*se întoarce spre el, aspru*): Fără prostii! Te invit să-ți păstrezi cumpătul și buna-cuviință! (*Lui Belous.*) Nu-ți face sînge rău, domnișoară Belous! Pentru o începătoare ca dumneata, ai făcut foarte mult. Sînt de părere că ai aptitudini deosebite pentru profesia noastră. Nu te descuraja. Nu uita că te-ai întilnit cu unul din așii tuturor serviciilor de informații. Pînă acum, ce-ai făcut e bine, chiar foarte bine. Restul îl facem noi. E imposibil să iasă din oraș. Am făcut ce n-am făcut niciodată. Am mobilizat armata. Orașul e literalmente încercuit. Două cordoane de soldați, la 30 de metri unul de altul. Asta înseamnă 1200 de oameni, și încă 50, care vor perchiziționa fiecare casă. Să coborîm! (*Coboară urmat de cei doi agenți; jos, în hol, se întoarce amabil spre Profesor, spre Maria.*) Vă doresc noapte bună!

PROFESORUL: Mulțumim și dumneavoastră! (*Colonelul iese urmat de cei doi agenți. Un moment de liniște, apoi se deschide ușa apartamentului Farmacistului. E Celia.*)

CELIA (*candidă*): S-a petrecut ceva pe aici? Am auzit voci străine.

BELOUS : În general, mai nimic. Pentru dumneavoastră însă... Măine vi se întoarce soțul.

CELIA (*neîncrezătoare*): De unde știți? (*N-așteaptă răspuns, întrebă pe ceilalți.*) E adevărat, domnule Profesor? Ați aflat ceva?

PROFESORUL : Da, doamnă Celia, domnișoara Belous v-a spus adevărul. Poliția a aflat că nu domnul Farmacist... Acum îl caută pe... (*se oprește, privește la Belous*) pe altul. (*Cu neliniște.*) Domnișoară Belous, ce credeți, au să-l prindă?

BELOUS (*s-a așezat pe o treaptă a scării*): Dacă n-ar fi Colonelul...

PROFESORUL (*cu bune intenții, schimbă vorba*): E tirziu. Pe vremea asta ploioasă, nu merită să faci altceva decât să dormi.

CELIA : Degeaba, n-am să reușesc.

PROFESORUL : Măine, totul va fi sfârșit.

BELOUS : În sfârșit, o certitudine: mâine totul va fi sfârșit! (*Brusc.*) Noapte bună! (*Intră precipitat în camera ei.*)

CELIA : Noapte bună, domnule Profesor, noapte bună, doamnă Maria! O, de s-ar întoarce măine!

PROFESORUL : Noapte bună, doamnă Celia, fiți fără grijă; cu siguranță, măine domnul Farmacist va fi iar printre noi.

MARIA : Noapte bună, doamnă Celia. Și nu vă mai frământați! Culcați-vă. Să vă găsească, măine, tot frumoasă!

(*Celia intră în apartamentul ei.*)

MARIA : Biata domnișoară Belous!

PROFESORUL : Totul pare de necrezut.

(*Se aude o bătaie în ușa principală.*)

PROFESORUL : Parcă a bătut cineva, nu?

MARIA (*nu vrea să fie convinsă*): Parcă!

(*Bătăile se repetă.*)

PROFESORUL : Fără îndoială. Bate cineva, deschide, Mario!

MARIA : Pe ploaia asta! Cine să fie?

PROFESORUL (*reproș*): Ți-e frică, Mario? Lasă, deschid eu.

(*Istoria se repetă.*)

MARIA : Nu se poate, domnule Profesor! (*Se apropie de ușă, bombănind.*) Noaptea, pe vremea asta! (*Întinde mâna spre cheie, când, un fulger albește totul, imediat se rostogolește asurzitor tunetul, ușa se deschide și apare El. Maria tresare, țipă. El închide ușa. E ud, ca și acum două nopți, când a pășit prima dată în casa Profesorului.*)

EL : Bună seara, doamnă Maria! Bună seara, domnule Profesor! Iar am luat o bucată de sîrmă din gardul vecinului. (*Aruncă, într-adevăr, o bucată de sîrmă jos, lângă ușă.*) Dacă dumneavoastră, domnule Profesor, n-ați fi ridicat zidul ăsta din jurul casei atât de înalt, poate încercam să-l sar. (*Urbește, dar e preocupat să se scuture de apă.*) M-am întors, fiindcă aici e un loc liniștit. Am nevoie de puțină liniște. (*Tot vorbind, urcă treptele spre foișor.*) În restul orașului, peste tot, oamenii hăituesc pe cineva. Nu înțeleg cum nu se plictisesc. Pe ploaia asta, nici pe propriul meu ucigaș nu l-aș fugări. (*A dispărut în foișor. Profesorul și Maria l-au urmărit stupefiate. Se întoarce imediat, cu un bidonaș și două pahare. Coboară jumătate de scară, se așază pe o treaptă. Își toarnă un pahar și îl dă peste cap.*)

PROFESORUL : Bine faceți, sînteți atât de ud! Unde vi-e raglanul?

EL (*mai bea un pahar*): Mi-a venit deodată un chef să-l arunc în riu. Eram pe undeva, în deal, unde riul abia intră în oraș. Bănuiesc că raglanul meu a plutit de-a lungul întregului oraș, căci unii s-au apucat să sondeze apa cu niște prăjini. Probabil, bănuiau că eram și eu în raglan când l-am scăpat în apă. Personal, nu înțeleg ce-aș fi putut căuta în fundul riului pe o vreme atât de umedă. (*Mai bea un pahar. Își ascunde cu greu emoția.*) Domnule profesor, vreți să-mi spuneti, domnișoara Belous s-a mutat cumva?

PROFESORUL : Nu, de ce?

EL (*destins*): Așa gîndeam și eu. N-are rost să părăsești o gazdă atât de bună. Doamnă Maria, poate îmi faceți un serviciu...

MARIA : Vă rog!

EL : Spuneți-i domnișoarei Belous, c-o aștept aici, pe scări.

MARIA : Da, da, îi spun. (*Intră în camera lui Belous.*)

PROFESORUL : Noapte bună. (*Intră în camera lui.*)

EL : Noapte bună!

MARIA (*iese pe ușa lui Belous și intră direct pe a ei; în trecere, aruncă, conspirativ*): Vine chiar acum!

(*Năvălește Belous. Este vizibil emoționată.*)

BELOUS : De ce te-ai întors, e o nebunie!

EL (*calm, îi întinde unul din pahare, plin*): Deloc. Am studiat toate posibilitățile.

BELOUS : O, iar începe studiul posibilităților!

EL : Asta era unica soluție. Adevărata soluție. Niciodată n-o să le treacă prin cap că rămăne, cu tot, cu păcătoasa noastră de dragoste, aici, tocmai aici, în mijlocul lor. Și apoi, am stat și am chibzuit. Domnișoară Belous, mă conving din ce în ce mai mult, ai dreptate — dacă două capete inteligente ca ale noastre ajung să colaboreze, îi putem trișa pe toți : și pe-ai dumneavoastră și pe-ai mei!

BELOUS : De ce a fost necesară înscenarea cu sinuciderea ?

EL : Dacă-ți spun, te jignesc profesional.

BELOUS (*exasperată*) : Jignește-mă profesional, dar spune-mi!

EL : Bine. N-am avut încredere în posibilitățile tale de a te preface. Mi-era teamă să nu te demaști. Am fi pierdut amândoi partida. Așa, dacă mă prindeau, aș fi pierdut-o doar eu. Tu rămăneai în afara oricărei bănueli.

BELOUS : N-ai avut încredere, dar nu în puterea mea de a minți, de a mă preface, în „posibilitățile mele profesionale“, ci n-ai avut încredere în mine. Cum n-a avut nici Cirin în tine. Ai vrut să mă verifici. Ceri altora să aibă încredere, dar îți lipsește ție mai mult decît tuturor. Vrei să faci să dispară neîncrederea, dar nu începi cu tine.

EL : E un risc. Un risc mare. Poate costa viața!

BELOUS : Riscă ! (*Acum, cu precizie, ușa principală se deschide neauzit și intră Colonelul. Singur. Are un revolver pe care-l ține îndreptat spre cei doi. Nici El, nici Belous n-au auzit nimic.*)

EL : Bine, domnișoară Belous, m-ai convins, risc. (*Se ridică în picioare, cu spatele la ușă. Belous se ridică și ea. Abia acum, numai ea, îl vede pe Colonel. Nu spune nimic. El continuă glumeț-solemn.*) Vă rog să-mi acordați mina dumneavoastră ! Vă rog, domnișoară Belous, să riscați să-mi acordați mina dumneavoastră. De data aceasta, nu în calitate de fiică de savant.

BELOUS (*privește trist țeava pistolului Colonelului, dar găsește putere să-i răspundă la fel, solemn-glumet*) : Domnule, risc să vă acord mina mea ! (*El rîde, dar deodată își dă seama că se întîmplă ceva și se întoarce. Colonelul le face semn cu țeava revolverului să ridice minile în sus. Ei ascultă.*)

COLONELUL (*liniștit*) : Soluția aceasta n-ați întrevăzut-o, nu-i așa ? Rău, rău ! De asta o să se termine totul aici.

Putini reuesc să ajungă la anii pensiei în meșeria noastră. Și cînd mă gîndesc... Cîndva eram să fac și eu imbecilitatea voastră. Dar eu am avut și am un creier prea bun, prea lucid. Inima nu-i folositoare. Nu întîmplător sînt colonel, am renunțat la funcțiile ei. (*Se limitează singur.*) Gata ! Tu băiete, un pas înainte ! (*El execută.*) Acum, viră-ți mina în buzunar ! (*Aspru, țipă.*) Stînga, nu dreapta ! Bun, scoate ce ai acolo ! Da, da, bidonul numărul doi. (*El scoate un volum-bidon.*) Fă-i vînt încoace ! (*El aruncă volumul-bidon, pe care Colonelul îl prinde cu o îndemînare surprinzătoare. Urbește, cîntărind bidonul în mină.*) După o echilibristică atît de abilă, ce sfinșit stupid !

EL (*revine la felul său degajat*) : Domnule Colonel, protestez ! Îmi luați libertatea, probabil și viața, în sfinșit astea, treacă-meargă. Dar de ce și băutura ? ! (*Colonelul are un început de zîmbet, dar brusc tresare, fața i se crispează. Nervos, desface cu dinții capacul bidonului. Întoarce bidonul, din care — surpriză — începe să curgă băutura.*)

EL (*cu glas sfișietor*) : Domnule Colonel, e un brandy de prima calitate !

COLONELUL (*aruncă bidonul jos : este, evident, nervos, dar, tot evident, se stăpînește*) : Îmi plac oamenii inteligenți. Înfrierea ta aproape mă doare. Îți fac o propunere : lucrează pentru noi ! Sînt suficient de influent ca să aranjez toate lucrurile. Bineînțeles, întîi scoți la iveală manuscrisul.

EL (*tace, creează tensiune, pentru ca apoi singur s-o destrame, răsfunzînd pe tonul lui de om care pare că nu acordă importanță la nimic*) : Sînteți foarte amabil, domnule Colonel, mulțumesc, dar nu pot să vă accept propunerea.

COLONELUL : Credeam că nu ești omul căruia trebuie să i se explice că, pe lumea asta, sînt suficiente mijloace — și nu tocmai plăcute — pentru a-l determina pe un încăpăținat să spună unde a ascuns un manuscris.

EL (*de data asta grav*) : A, nu, cînd am refuzat, am știut precis ce urmează.

COLONELUL : Atunci ? ! Te sinucizi, omule !

EL : Fără convingere, domnule Colonel, de nevoie !

COLONELUL : Ești orgolios și bravezi, dar ai uitat-o pe domnișoara Belous. Riscul nu te privește numai pe dumneata. Sper că nu ți-a scăpat această nuanță. Accepți sinuciderea pentru amîndoi ?

EL (*evident surprins, vrea să răspundă, nu găsește ce, se întoarce spre Belous*): Domnișoară Belous, de data asta ce să mai răspund?

BELOUS: Trebuie să pornim amândoi să ne căutăm casă!

EL: Ce casă?!

BELOUS: Ai uitat?! Într-o grădină sălbatică. O casă cu foișor. Cu o scară de lemn, veche, care să scurteze sub pași și să ne facă să ne simțim ca într-un vechi pavilion englezesc de vânătoare. Într-o casă în care să stăm numai noi...

EL (*categoria, spontan*): A, nu, asta nu! Domnișoară Belous, să știi că sînt un soț dificil. Mi-am schimbat gusturile. Nu-mi mai place viața Farmacistului. Este insuficientă. Nu-i destul să ridici o casă într-un colț liniștit, cum a făcut Profesorul cu vocație de arhitect. Nu-i destul să-ți găsești o nevastă frumoasă și să te ascunzi ca ea în casa Profesorului, cum a făcut Farmacistul. Mai trebuie ceva. Altfel, cînd ți-e lumea mai dragă, te cauă un colonel, sau un civil cu pantaloni bufanți, în carouri, și-ți fac propuneri avantajoase. Așa cum ni s-a întîmplat nouă. Mie, civilul cu pantaloni bufanți mi-a oferit, în numele unui concern care produce războaie de țesut, o sută de mii, ca să-i aduc manuscrisul cu descoperirea fostului tău tată adoptiv, descoperire care — pretindea civilul cu pantaloni bufanți — revoluționa tehnica războaielor de țesut.

BELOUS: Și?

EL: La argumente în valoare de peste 50 000 mă cuprinde o slăbiciune interioară teribilă și nu mai înțeleg noțiunea de scrupul. În definitiv, nu trebuia să fac decît puțin spionaj industrial. Bineînțeles, am acceptat. Nu eram un înger. Mai făcusem treburi de astea. Doar nu era vorba să omor oameni, iar micșorarea beneficiilor concernului care-l finanța pe bătrînul nostru savant nu mă înduioșa deloc.

BELOUS: Pină la urmă, unde vrei să ajungi?

EL: La descoperirea bătrînului. (*Energic.*) Domnișoară Belous, nu-mi crez justificări, dar, într-un fel, moartea socrului meu nu mă impresionează. Aseară mi s-a năzărit să-i citesc opera. Multe date tehnice, dar concuiziile le poate înțelege oricine. Să știi că a fost cea mai mare surpriză a vieții mele. Și-n privința surprizelor, viața mea n-a fost calică. Omul cu pantalonii bufanți a avut dreptate: descoperirea socrului meu revoluționează tehnica războaielor. (*Accentuat.*) Dar nu de țesut.

BELOUS: Ce vrei să spui?

EL (*grav*): De aseară mă simt ca și comandorul Eatherley zburînd cu Enola Gay deasupra Hiroșimei. Eu, doar eu, am în stăpînire Catastrofa. De mine depinde s-o arunc sau nu între oameni. Acum, depinde și de tine, Belous. (*Cu emoție vizibilă.*) Ce hotărâști? (*Belous tace. El o întreabă cu un ton din ce în ce mai ridicat.*) Ce-i răspundem domnului Colonel? (*Belous tace. El aproape țipă.*) Pornim amândoi să ne construim casa, sau rămînem?

BELOUS (*în sfîrșit, se animă, rostește abia auzit*): Rămînem!

EL (*vesel, frenetic*): Ai auzit-o; domnule Colonel, ai auzit ce-a spus? Și am o poftă de viață și de dragoste, și mi-e frică de moarte cum nu mi s-a întîmplat niciodată. (*Izbucnește într-un ris nefiresc. În continuare, Belous și Colonelul îl vor urmări crispați. Risul lui, exagerat, nu este însă nebulie, ci întoarcerea la cea mai autentică omenie: este un ris care descoperă mai mult decît orice deznădejdea. Vorbește printre hohote.*) Domnule Colonel, să vă spun o nostimadă! Ați crezut că am refuzat să vă dau manuscrisul fiindcă nu mi-e frică de chinuri... (*Ride.*) Fiindcă-s curajos...! (*Ride.*) Erou...! (*Ride.*) Cînd am fugit pe stradă, acum o oră, m-am gîndit la tot ce-ar putea urma. Am studiat toate ipotezele — obiceiul meu. Am prevăzut-o și pe asta. Am prevăzut c-o să-mi fie frică. Frică de durere, de moarte, de lipsă de dragoste. Și, fiindcă tocmai treceam pe lingă o brutărie, am aruncat manuscrisul socrului meu în cuptor. Este adevărat, a făcut o flacără foarte vie, dar nimic altceva. Ba da. Cred că, datorită lui, s-au rumenit perfect vreo două franzele. (*Hohotește iar, tot nefiresc.*)

(*Colonelul, neluîndu-și privirea de la El și continuînd să țină revolverul îndreptat spre ei doi, se apropie de telefon. Deodată, El își dă seama ce va urma. Nu mai ride, îl urmărește doar cu privirea pe Colonel. Colonelul formează un număr la telefon, vorbește.*)

COLONELUL: Eu! Veniți imediat. Da. La casa Profesorului. (*Pune receptorul în furcă. Se adresează celor doi; rar și aproape șoptit.*) Îmi pare rău, tare rău! Îmi plac oamenii inteligenți. Tot ce pot face este să nu spun nimic despre domnișoara Belous.

BELOUS (*aproape țipă*): Nu!

EL (*la fel*): Ba da! Am prevăzut doar și posibilitatea asta. Și ne-am înțeles să

refaci forța a treia. (Continuă calm, cu intensitate.) Ascultă-ți bărbatul, domnișoară Belous, e mai bine așa! Și iartă-l! Pentru tot ce a făcut înainte de a te întreba. A fost singura lui ocazie să devină erou adevărat. (Își recapătă tonul lui dintotdeauna.) Și nu-s chiar atât de tembel s-o fi lăsat să-mi scape printre degete! (Se așază pe o treaptă a scării, își umple un pahar, îl bea. Se uită la Belous, la Colonel. Își mai toar-

nă și mai bea un pahar. Se uită din nou la Belous, la Colonel. Constată cu tonul lui de mare plictisit.) O cumplită atmosferă de înmormintare! (Se întoarce spre Belous și-o roagă.) Domnișoară Belous, pină vin băieții domnului Colonel, n-ai vrea să ne cînti ceva?

CORTINA

Ilustrația : MIHU VULCĂNESCU

PRECIZARE

Inaugurînd rubrica „Reflector“ în *Gazeta literară* (nr. 40/727 din 6 octombrie 1966), redactorul-șef al revistei **Lucafăru**, Eugen Barbu, scrie că: „Sarcinile actualului lunar **Teatrul** nu au fost onorate cum se cuvine de-a lungul timpului, publicația respectivă neglijînd un anumit gen dramatic și promovînd cu fervoare pe autorii de scheciuri și glumițe în 3 acte, despre care nimeni nu va mai auzi peste cîțiva ani. În această privință — continuă autorul „Gropii“ — și Uniunea Scriitorilor își are partea sa de vină, neintervenînd mai cu fermitate în orientarea revistei respective, și neglijînd faptul că opera dramatică este și ea parte constituantă a literaturii“.

Pentru a nu pluti în abstract și a informa corect pe cititorii, dăm mai jos o listă de autori și de piese publicate de noi în perioada 1960—1966: **George Călinescu** (Ludovic al XIX-lea), **Mircea Ștefănescu** (Eminescu, Procesul domnului Caragiale), **Lucia Demetrius** (Întoarcerea din vis, Prietenii, Întîlnire peste ani, Grădina lui Dumnezeu), **Horia Lovinescu** (Febre, Moartea unui artist), **Mihail Davidoglu** (Trandafirul negru), **Aurel Baranga** (Siciliana, Adam și Eva), **Paul Everac** (Ferestre deschise, Costache și viața interioară, Ștabela nevăzută, Simple coincidențe), **Al. Voitin** (Oamenii care tac, Oamenii înving, Ancheta, Portretul, Tezaurul lui Justinian, Anonime), **Titus Popovici** (Passacaglia), **Laurențiu Fulga** (Este vinovată Corina?), **Marcel Breslașu** (Ce-o să fie Bondocel?), **Al. Mirodan** (Celebrul 702, Șeful sectorului suflete, Noaptea e un sfetnic bun), **Sütö Andras** (Nuntă la castel), **Dorel Dorian** (Secunda 58, Ninge la ecuator, Oricît ar părea de ciudat, De n-ar fi iubirile...), **Alexandru Sever** (Divorțul), **Alecu Popovici** (Băiutul din banca a doua).

În paginile revistei au debutat în dramaturgie scriitorii: **V. Em. Galan** (Prietenia mea Pix), **Teodor Mazilu** (Proștii sub clar de lună, Somnoroasa aventură), **Sergiu Fărcașan** (Steaua polară, Sonet pentru o păpușă), **Gellu Naum** (Insula), **Radu Cosașu** (Mi se pare romantic, Un nasture sau absolutul), **Dimos Rendis** (Filodendron), **Horia Stancu** (Cînd scapătă luna), **Ecaterina Oproiu** (Nu sînt Turnul Eiffel), **Ion Băieșu** (Ariciul de la „Dopul perfect“), **Corneliu Leu** (A doua dragoste), **Gh. Vlad** (Îndrăzneala, Punctul culminant), **Ion Istrati** (Milionarii), **Dan Tărchiță** (Marele fluviu își adună apele, Io, Mircea Voievod), **Aurel Storin** (Duminică fără fotbal, Cu cine mă bat), **Maria Földes** (Accidentul), **Constantin Pastor** (Stăpînul apelor), **Dumitru Solomon** (7 schițe dramatice) și...însuși **Eugen Barbu** (Să nu-ți faci prăvălie cu scară).

Totodată, în dorința de a contribui la valorificarea moștenirii literare în domeniul dramaturgiei, revista a publicat texte inedite de: **Lucian Blaga** (Anton Pașan), **Camil Petrescu** (Roata norocului), **Victor Ion Popa** (Răspintia cea mare), **G. M. Zamfirescu** (Cîntecul victiții), **Ion Sava** (Lada).

Cam aceștia ar fi „autorii de scheciuri și glumițe în 3 acte“, „promovați cu fervoare de-a lungul timpului“ de revista noastră, și despre care — după părerea lui Eugen Barbu — „nimeni nu va mai auzi peste cîțiva ani“.

Păcat numai că în pomenitul „Reflector“, E. B. nu precizează ce „anumit gen dramatic“ am neglijat, pentru ca, intervenînd „mai cu fermitate în orientarea revistei“ și suplinind astfel „partea de vină a Uniunii Scriitorilor“, ajutorul său critic tovărășesc să fi fost deplin.

Oricum însă, mersi de orientare și mai poftiți!

Tr. Ș.